

Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Değişiklik ve Ek Yapılmasına İlişkin Kanun Taslağı

Tam Türkçe çeviri

Hazırlayan ve sunan
Avukat Marian Georgiev Ivanov
Sofya Barosu

Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası'nın 45. maddesi ve Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca sunulmuş, mevzuatın iyileştirilmesine yönelik kişisel öneridir. Yasama girişimi yetkisine sahip bir özne tarafından resmen sunulmuş kanun teklifi değildir. Öneri, kabul edilmiş veya yürürlükte olan hukuk değildir.

Çeviri hakkında açıklama

Bu çeviri bilgilendirme amacıyla sunulmaktadır ve tasdikli çeviri değildir. Bulgarca özgün metin önceliklidir. Bu çevrilmiş PDF, özgün belgenin elektronik imzasını içermez.

Üst yazı, önerilen hükümler, gerekçe ve kaynaklar bütünüyle çevrilmiştir. Madde numaralarındaki özgün Kiril harf ekleri korunmuştur. Özgün sayfa işaretleri Bulgarca PDF'ye ilişkindir; çevirinin kendi sayfa numaralandırması vardır. Terimler, başka hukuk sisteminin hukukuna uyarlanmaksızın Bulgar kurumlarını ve usullerini ifade eder.

Bulgarca özgün belge: ZID_NPK_25.09.2026.pdf

Özgün dosyanın SHA-256 değeri: 71DC53A84EC1ABE13E7347A6A6C521792E411E652F998191E85042195093625F

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 01 / 39 SAYFASI

ADALET BAKANINA

BULGARİSTAN CUMHURİYETİ BAKANLAR KURULUNA

BULGARİSTAN CUMHURİYETİ ULUSAL MECLİSİNE

Ulusal Meclis Başkanı aracılığıyla

Hukuk İşleri Komisyonuna sevk edilmesi talebiyle

MEVZUATIN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİ

Anayasa'nın 45. maddesi ve Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca

Hazırlayan ve sunan: Avukat Marian Georgiev Ivanov

Sofya Barosu, bireysel avukat sicil numarası 1800713910

İletişim e-postası: ivanov.bg.sf@gmail.com

Yazışma adresi: Aleksandar S. Pushkin Bulvarı 84A, Boyana Mahallesi, Sofya 1616.

Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası'nın 45. maddesi ve Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Değişiklik ve Ek Yapılmasına İlişkin bu Kanun Taslağını, gerekçesiyle birlikte, mevzuatın iyileştirilmesine yönelik bir öneri olarak kendi adıma sunuyorum. Taslak; Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Yargı Sistemi Kanunu'nda değişiklik ve ek yapılmasına ilişkin öneri paketinin parçasıdır.

Adalet Bakanının uzman değerlendirmesi yaptırmasını ve önerinin kabul edilmesi hâlinde Bakanlar Kurulunun değerlendirmesine sunulacak kanun taslağının hazırlanması için gerekli adımları atmasını talep ediyorum.

Bakanlar Kurulunun, Anayasa'nın 87. maddesinin 1. fıkrasındaki yetkisi ışığında öneriyi değerlendirmesini ve olumlu değerlendirme hâlinde yasama girişimi yetkisinin kullanılmasına yönelik gerekli hazırlıkları görevlendirmesini talep ediyorum.

Ulusal Meclis Başkanının öneriyi Hukuk İşleri Komisyonuna sevk etmesini ve bilgi edinmeleri, yerleşik usule göre görüşmeleri ve yasama girişimi yetkisini kullanıp kullanmamayı değerlendirmeleri için milletvekillerinin erişimine sunmasını talep ediyorum.

Gelen evrak kayıt numarasının, yetkili makama sevk ve değerlendirme sonucunun Güvenli Elektronik Teslim Sistemi (SSEV) aracılığıyla, yukarıda belirtilen e-posta adresine de ek bildirim yapılarak tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 02 / 39 SAYFASI

Taslak

CEZA MUHAKEMESİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK VE EK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

(yayımlandığı Resmî Gazete: 2005 tarihli 86 sayılı; değişiklik ve ekler: 2007 tarihli 46 ve 109 sayılı, 2008 tarihli 69 ve 109 sayılı, 2009 tarihli 12, 27, 32 ve 33 sayılı, 2010 tarihli 15, 32 ve 101 sayılı, 2011 tarihli 13, 33, 60, 61 ve 93 sayılı, 2012 tarihli 19, 20, 25 ve 60 sayılı, 2013 tarihli 17, 52, 70 ve 71 sayılı, 2014 tarihli 21 sayılı, 2015 tarihli 14, 24, 41, 42, 60, 74 ve 79 sayılı, 2016 tarihli 32, 39, 62, 81 ve 95 sayılı, 2017 tarihli 13, 63 ve 101 sayılı, 2018 tarihli 7, 44, 87 ve 96 sayılı, 2019 tarihli 7, 16 ve 83 sayılı, 2020 tarihli 98, 103 ve 110 sayılı, 2021 tarihli 9, 16, 20, 41, 80 ve 85 sayılı, 2022 tarihli 32 ve 62 sayılı, 2023 tarihli 48, 69, 84 ve 86 sayılı, 2024 tarihli 18, 36 ve 39 sayılı, 2025 tarihli 61, 65 ve 97 sayılı, 2026 tarihli 16, 32, 51 ve 59 sayılı)

§ 1. Madde 15a eklenir:

“Kişiye resmen suç isnat edilmesinden önce koruma

Madde 15a. (1) Soruşturma makamının veya başka devlet makamının bir suça katılımından şüphelenilmesine yol açan somut bilgiye sahip olduğu kişi, bu katılımı ilgili sorular sorulmadan önce şüphenin niteliğini öğrenme, susma, avukattan gizli danışmanlık ve yardım alma ve anladığı dile tercüme alma hakkına sahiptir. Bu haklar, soruşturma başlatılmasından önce dâhil, bilginin ifade alma veya bilgi toplama sırasında ortaya çıktığı hâllerde de sağlanır.

(2) 1. fıkradaki hâllerde, haklar açıklanıp bunları kullanma olanağı sağlanıncaya kadar ifade alma veya bilgi toplama durdurulur. Avukatın katılımı, atanması ve yardımından feragat bakımından 91-99. maddeler ile Adli Yardım Kanunu uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Feragat, sonuçları açıklandıktan sonra yazılı kaydedilir; her zaman geri alınabilir ve müdafinin zorunlu olduğu hâllerde izin verilmez. Şüphe doğduktan sonra kişi, kendi katılımı hakkında tanık olarak dinlenmez; 219. maddenin koşulları varsa kendisine resmen suç isnat edilir.

(3) Hakların açıklanması, kişinin kararı ve danışma için tanınan süre tutanakla kaydedilir; bir örneği kişiye verilir. İfade alınıyor veya bilgi toplanıyorsa 240. madde de uygulanır. Avukatla danışma gizlidir; dinlenemez veya kaydedilemez. Hukuki yardıma ilişkin belgeler ve iletişim, avukatlık sırrının kanuni korumasından yararlanır.

(4) Bu maddedeki hakların kullanılması kişi aleyhine çıkarımı haklı kılamaz. Hakların sağlanması resmî suç isnadının yerini tutmaz ve usulî zorlama için bağımsız neden oluşturmaz.

(5) Bu madde, kişinin ifadesini almayı veya kendisinden bilgi toplamayı içermeyen, delilin korunmasına yönelik acil önlemlerin hukuka uygun uygulanmasını engellemez.

(6) Bu maddedeki hakların reddi veya sağlanmaması hâlinde kişi ya da avukatı, hakların sağlanması gereken yerdeki ilçe mahkemesine başvurabilir. Makam, mahkemenin talebini aldıktan sonra yirmi dört saat içinde istenen materyali ve görüşünü sağlar. Tek hâkim başvurudan itibaren üç gün içinde, gerektiğinde kişiyi ve makamı dinleyerek karar verir; ret veya hareketsizliğin hukuka uygunluğunu belirler ve ihlal sürüyorsa sona erdirilmesini ve hakların sağlanmasını emreder. Materyalin gönderilmemesi

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 03 / 39 SAYFASI

kararı engellemez. Karar kesindir ve derhâl uygulanabilir. Bu usul, alıkoymanın kendisinin kanuni denetiminin yerini tutmaz.

(7) 94. maddede zorunlu müdafilik koşulları varsa veya kişi avukat ücretini ödeyecek imkâna sahip değilse, avukat istiyorsa ve adaletin yararı gerektiriyorsa, 1. fıkradaki makam adli yardım sağlanması hakkında derhâl karar verir ve ilgili baro kurulunca belirlenen avukatı atar. Adli Yardım Kanunu'nun 25. maddesinin 4-6. fıkraları ve 26. maddesi; acil hâllerde nöbetçi avukat belirleme usulü de uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Adli yardım Ulusal Adli Yardım Bürosunun bütçesinden ödenir. Mali olanaklarının yetersizliği nedeniyle yardım verilen kişiden giderlerin geri ödenmesi istenmez. Ret ve hareketsizliğe 6. fıkradaki usulle itiraz edilir.”

§ 2. Madde 31'de aşağıdaki değişiklik ve ekler yapılır:

1. 4. fıkra şöyle değiştirilir:

“(4) Mahkeme, kendiliğinden çekilme hakkında gerekçeli kararla derhâl hüküm verir. Ret tarafça talep edilmişse, ilgili kişi derhâl kendiliğinden çekilebilir.”

2. 5-9. fıkralar eklenir:

“(5) Kişi çekilmemişse, talebin kabul edilebilirliği ve esası, dosya ilk derecede görülüyorsa aynı mahkemenin başka hâkimince; diğer tüm hâllerde aynı mahkemenin başka üç hâkimli heyetince kararlaştırılır. Hâkim veya heyet rastgele dosya dağılımı kurallarıyla seçilir. Talebin ilgilendirdiği kişiler karar verilmesine katılmaz. Materyal derhâl sağlanır. Hâkim veya heyet seçilemiyorsa 43. maddenin 4. bendi uygulanır.

(6) 5. fıkradaki karar, taraflara ve reddi istenen kişiye görüş sunma olanağı verildikten sonra, materyalin alınmasından itibaren üç gün içinde kapalı oturumda verilir. Mahkeme somut belirtilen koşulları ve bunları desteklemek için sunulan materyali inceler. Tarafsızlığa ilişkin nesnel olarak haklı şüphe doğuran başka koşullar da ileri sürülmüşse, yalnızca mahkemenin bağımsızlığına veya kişisel menfaat yokluğuna dayanmak yeterli değildir. Karara ayrı kanun yolu başvurusu veya savcı protestosu yapılamaz; hukuka uygunluğu nihai yargı işlemi denetlenirken incelenir.

(7) Talep hakkında karar verilinceye kadar yalnızca delili korumak veya katılımcıların haklarını korumak için ertelenemeyen önlemler alınır. Aciliyet nedenleri tutanakta belirtilir. Hüküm, isnadın esasına ilişkin karar, suç kabul anlaşmasını onaylayan karar veya ceza yargılamasını sona erdiren işlem verilemez.

(8) Aynı kişi için aynı olgulara dayanan ve hakkında 5. fıkra uyarınca karar verilmiş tekrarlanan ret talebi, yeni ilgili koşul veya materyal içermiyorsa dosyaya bakan heyet tarafından incelenmeden bırakılabilir. Kararda önceki karar belirtilir ve yeni koşul veya materyal bulunup bulunmadığı incelenir. Hâkim veya halk hâkimi hakkında bildirim yapılması tek başına onun reddi nedeni oluşturmaz.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 04 / 39 SAYFASI

(9) Mahkeme heyeti üyesinin bildiği, 29. madde değerlendirmesiyle ilgili koşullar taraflara açıklanır ve tutanağa geçirilir. Ret talebi, görüşler ve karar dosyaya konulur.”

§ 3. Madde 43'e 4. bent eklenir:

“4. mahkeme 31. maddenin 5. fıkrası uyarınca karar verecek hâkim veya heyet seçemiyorsa; bu durumda Yüksek Temyiz Mahkemesi yalnızca ret talebi hakkında karar vermek için aynı derecede başka mahkeme belirler.”

§ 4. Madde 47'ye 5-8. fıkralar eklenir:

“(5) Soruşturmada 4. fıkradaki karar, talebin alınmasından itibaren üç gün içinde verilir. Tarafsızlık şüphesi doğuran somut koşullara ayrı cevap içerir. Örneği ret isteyen kişiye ve ilgili savcıya derhâl gönderilir.

(6) Reddin kabul edilmemesine karşı, talebi yapan kişi örneği aldıktan sonra yedi gün içinde ilgili ilk derece mahkemesine başvurabilir. 5. fıkradaki sürede karar verilmemesine, hareketsizlik sürdükçe aynı mahkemede itiraz edilebilir. Mahkeme ret isteyen kişiye ve ilgili savcıya görüş sunma olanağı verdikten sonra üç gün içinde kesin kararlar hüküm verir. Ret kabul edilirse başka savcı kanuni usulle belirlenir; mahkeme belirli bir savcı seçmez.

(7) Talep veya itiraz soruşturmayı durdurmaz. İlgili kişinin isteği üzerine mahkeme, ret nedenlerine ve giderilmesi güç zarar riskine işaret eden somut bilgi sunulmuşsa, kararına kadar yalnızca ertelenemeyen önlemlerin alınmasını emredebilir. Aynı olgulara dayanan ve mahkemenin zaten incelediği tekrar talep, yeni ilgili bilgi içermedikçe incelenmeden bırakılır. Savcı hakkında bildirim yapılması tek başına ret nedeni oluşturmaz.

(8) 5-7. fıkralar, 411e maddesindeki özel usulü veya (AB) 2017/1939 sayılı Tüzükte Avrupa Savcısı ve Avrupa Görevlendirilmiş Savcılarının reddi usulünü değiştirmez.”

§ 5. Madde 63'te aşağıdaki değişiklik ve ekler yapılır:

1. 2. fıkra şöyle değiştirilir:

“(2) 1. fıkradaki risk somut ve güncel koşullarla ortaya konulur. İsnadın ağırlığı, öngörülen ceza, önceki mahkûmiyet veya dosyanın suç isnat edilen kişi yokken görülmesi tek başlarına riski ortaya koymaya yetmez. Tutmanın gerekliliğini temellendirme yükü savcıya aittir.”

2. 13. fıkra eklenir:

“(13) Mahkeme, tedbiri uygularken ve her devam ettirilmesinde; makul şüpheyi, 1. fıkrada tespit edilen her riski ve elektronik izlemeli ev hapsi dâhil uygulanabilir daha hafif tedbirlerin yetersizliğini ayrı gerekçelendirir. Tutmayı sürdürürken toplam süreyi, yapılan işlemleri, gecikme nedenlerini, kişinin sağlık durumunu ve gerekli tedavinin mevcut olup olmadığını inceler. Yalnızca önceki yargı işlemine atıf yeterli değildir.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 05 / 39 SAYFASI

§ 6. Madde 65'te:

1. 2. fıkraya şu ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Talep doğrudan ilgili ilk derece mahkemesine de sunulabilir; mahkeme dosyayı derhâl ister. Savcı en geç ertesi gün gönderir.”

2. 6. fıkra yürürlükten kaldırılır.

§ 7. Madde 65a eklenir:

“Dönemsel yargısal denetim

Madde 65a. (1) Soruşturmada tutukluluğun gerekliliği, tedbirin esası hakkında son mahkeme kararından en geç otuz gün sonra ilgili ilk derece mahkemesi tarafından denetlenir.

(2) Savcı, tedbiri daha önce değiştirmemiş veya kaldırmamışsa, süre dolmadan en geç beş gün önce dosyayı ve gerekçeli talebi sunar. Talep yapılan işlemlerin açıklamasını, soruşturmanın tamamlanmamasının somut nedenlerini ve tutmanın sürmesini haklı kılan koşulları içerir. Örneği suç isnat edilen kişiye ve müdafisine derhâl verilir.

(3) İlk derece mahkemesi son kararını verirken sonraki denetim tarihini belirler. Arada tedbirin esası hakkında başka yargı işlemi verilmişse ilk derece mahkemesi kendiliğinden yeni tarih belirler. İstinaf mahkemesi işleminin örneğini ilk derece mahkemesine derhâl gönderir. 2. fıkradaki talebin alınmaması mahkemeyi denetim yükümlülüğünden kurtarmaz; dosya derhâl istenir.

(4) Denetim savcı, suç isnat edilen kişi ve müdafinin katılımıyla açık duruşmada, 65. maddenin 3-5. ve 7-10. fıkralarındaki usulle yapılır. Mahkeme tedbiri devam ettirir, değiştirir veya kaldırır. Devam nedenlerini ortaya koymaya yetecek bilgi yoksa tedbiri kaldırır veya daha hafif tedbirle değiştirir. Dosyanın sunulmaması denetimin ertelenmesini haklı kılamaz.

(5) Aynı dönemde 65. madde talebi değerlendiriliyorsa, 65. maddenin süreleri uzatılmadan denetimler birlikte yapılır. Sunulmuş talep veya savcı protestosu 63. maddenin 4. fıkrasındaki süreleri uzatmaz.

(6) 1-5. fıkralar ev hapsine ve belirlenen parasal güvencenin yatırılmamasından doğan tutmaya uygun düştüğü ölçüde uygulanır.”

§ 8. Madde 97'nin 1. fıkrasında “suç isnat edilen kişi sıfatıyla” sözlerinden sonra “ve 15a maddesindeki hâllerde” sözleri eklenir.

§ 9. Madde 105'e 3-5. fıkralar eklenir:

“(3) İşkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele, hukuka aykırı şiddet veya tehditle elde edilen ifadeler ve diğer ispat araçları ile bu davranışın doğrudan sonucu olarak elde edilen ispat araçları kabul edilemez. Yasak, hukuka aykırı davranışın kendisinin sorumluluğunu ortaya koymak için kullanılmalarını engellemez.

(4) 15a, 55 veya 94. maddedeki hâllerde susma hakkı ya da avukata erişim ihlal edilerek alınmış ifadeler kişi

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 06 / 39 SAYFASI

aleyhine kullanılamaz. Belge okunarak veya ifadeyi alan kişi dinlenerek yasak dolanılamaz.

(5) İfadenin sonradan teyidi ihlali gidermez. Savunma hakları gerçekten sağlandıktan sonra bağımsız verilen yeni açıklamalar; gönüllülükleri ve önceki ihlalin etkilerinin sona ermesi doğrulanarak ayrı değerlendirilir. 3. fıkradaki yasak teyitten bağımsız uygulanır.”

§ 10. Madde 107'ye 6-8. fıkralar eklenir:

“(6) Savcı ve soruşturma makamları, dosyadaki bilgilerle temellendirilmiş olay ihtimallerini, sorumluluğu dışlayan veya azaltanlar dâhil inceler. Ön inceleme ve soruşturmada elde edilen, 102. maddedeki koşullarla veya delil kaynağının güvenilirliğiyle ilgili olabilecek materyal, iddia makamının dayanma niyetinden bağımsız envantere alınır ve korunur. Soruşturma başlatılmadan önce toplanmış ilgili materyal dosyaya konulur.

(7) 6. fıkradaki envanter; benzersiz numara, kaynak, alınma tarihi, kısa açıklama, yer ve erişimin verilmesi veya sınırlandırılmasına ilişkin bilgileri içerir. Yeni materyal alındığında güncellenir. Koruma ve erişim, bilgi koruması ve özel izleme araçlarının kullanımına ilişkin kanuni kurallara uygun sağlanır.

(8) Delilin toplanması veya incelenmesine izin vermeyi reddederken mahkeme, talebin ispatlamayı amaçladığı koşulu ve ret için somut nedenleri belirtir. Ret yalnızca henüz toplanmamış delilin güvenilirliğine ilişkin ön değerlendirmeye dayanamaz. Yeni ilgili sav veya koşullar belirtilmişse yalnızca usul ekonomisine veya önceki karara dayanmak yeterli değildir. Talep, buna itirazlar ve karar tutanağa geçirilir.”

§ 11. Madde 107a eklenir:

“Kabul edilebilirliğe ilişkin karar

Madde 107a. (1) Kabul edilebilirliğe somut itiraz ileri sürüldüğünde mahkeme, tarafları dinleyip gerekli delili topladıktan sonra, tartışmalı ispat aracını dosya kararında kullanmadan önce gerekçeli kararla hüküm verir. 105. maddede neden tespit ettiğinde kendiliğinden karar verir.

(2) Karar, ortaya konulan ihlali, etkilenen hakkı ve kabul edilebilirlik sonuçlarını belirtir. Kabul edilebilir ispat araçlarının güvenilirliğine ilişkin şüpheler genel delil değerlendirmesinde incelenir; 105. madde incelemesinin yerini tutmaz.

(3) Karara ayrı kanun yolu başvurusu veya savcı protestosu yapılamaz; doğruluğu nihai yargı işlemine başvuruda denetlenir. Yeni koşullarda mahkeme tarafları dinleyerek değiştirebilir. Dışlanan materyal, dışlama nedenleri ve kullanımının kabul edilemeyeceği amaçlar açıkça belirtilerek denetim için dosyada kalır.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 07 / 39 SAYFASI

§ 12. Madde 110a eklenir:

“İzlenebilirlik ve bütünlük

Madde 110a. (1) El konulan, gönüllü teslim edilen veya usul işleminde elde edilen her nesne, numune, veri taşıyıcısı veya bilgisayar veri kümesi için; tanımlayıcı, tarih, saat, devreden ve alan kişi, devir amacı, ambalaj durumu ve yapılan işlemi içeren kayıt tutulur. Kayıt dosyaya konulur.

(2) Açma, numune alma, inceleme, kopyalama, değiştirme, imha veya iade kaydedilir. Dijital kopyalama; kullanılan araçlar, kopya kapsamı ve kontrol toplamları veya başka bilimsel olarak temellendirilmiş yöntemle özdeşlik doğrulaması kaydedilerek belgelenir. Asıl kanuna göre korunur; gerekli değişiklikler açıklanır.

(3) Nesneyi tüketen veya geri döndürülemez değiştiren incelemeden önce makam, biliniyorsa suç isnat edilen kişiye ve müdafisine bildirir; soru sorma ve mümkünse kontrol numunesinin korunmasını talep etme olanağı verir. Delili kaybetme yakın riski varsa işlem derhâl yapılır; nedenler belgelenir ve kişilere sonra bildirilir.

(4) Kayıttaki eksiklik diğer delillerle bağlantılı incelenir. Aslına uygunluk veya bütünlük güvenilir şekilde ortaya konulmıyorsa ilgili veriler isnadı temellendiremez. İspat araçlarının kabul edilebilirliği 105. ve 107a maddelerle, delil önemleri genel delil değerlendirmesi içinde ele alınır.”

§ 13. Madde 111'de aşağıdaki değişiklik ve ekler yapılır:

1. 2. fıkradaki “kendilerinden alınmış olan hak sahibi kişilere” sözleri “bu maddedeki usule göre hak sahibi kişilere” sözleriyle değiştirilir.

2. 3. fıkra şöyle değiştirilir:

“(3) Savcı iade talebi hakkında üç gün içinde gerekçeli kararla hüküm verir. Örneği iade isteyene, nesnenin alındığı kişiye ve nesne üzerindeki haklarına ilişkin somut bilgi sunmuş bilinen diğer kişilere derhâl gönderilir. Bu kişiler örneği aldıktan sonra yedi gün içinde ilgili ilk derece mahkemesinde karara itiraz edebilir. Üç günlük sürede karar verilmemesine, hareketsizlik sürdükçe doğrudan aynı mahkemede itiraz edilebilir. Mahkeme ilgili materyali ister; savcıya ve çatışan hak iddialarındaki kişilere görüş sunma olanağı verir. Tek hâkim itirazı aldıktan sonra yedi gün içinde kapalı oturumda kesin karar verir. Gerektiğinde ilgili kişileri dinler. İtirazı kabul ettiğinde nesnenin iadesini veya 1. ve 2. fıkralar ya da 113. maddenin nedenleri varsa korunmasının sürmesini emreder.”

3. 6-10. fıkralar eklenir:

“(6) 3. fıkradaki haklar kişinin dosyada başka usulî sıfatı olup olmadığına bakılmaksızın kullanılır. Taleplerinden itibaren üç gün içinde kişilere nesne üzerindeki haklarını korumak için gerekli materyale erişim sağlanır; 227a maddesinin 3-7. ve 9. fıkraları uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Erişim talep edilmişse itiraz süresinin hesabında 213. maddenin 11. fıkrası uygun düştüğü ölçüde uygulanır.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 08 / 39 SAYFASI

(7) Nesnenin iadesini emreden karar, 3. fıkradaki kişilerin itiraz süresi dolmadan veya itiraz edilmişse mahkeme karar vermeden uygulanmaz. Gecikme önemli zarar riski taşıyorsa mahkeme, ilgili kişinin isteğiyle, diğer bilinen kişilere görüş sunma olanağı verdikten sonra derhâl uygulamaya izin verebilir. Somut bilgiyle desteklenen hak uyuşmazlığı nesnenin uyuşmazlığın taraflarından birine verilmesini engeller; 113. madde uygulanır. Nesnenin teslim veya iadesi mülkiyet ya da başka aynı hak uyuşmazlığını kesin hüküm gücüyle çözmez.

(8) Her iade kararı, güncel delil gerekliliğini, toplam saklama süresini, hak sahipleri için sonuçları ve amaca kopya, numune veya daha az külfetli başka yolla ulaşma olanağını değerlendirir. Savcı bu incelemeyi en az üç ayda bir kendiliğinden yapar; nedenler kalmamışsa 113. maddeye uyarak iadeyi emreder. Yalnızca ceza yargılamasının bitmemesine dayanmak yeterli değildir.

(9) Mahkeme aşamasında iade talebi, üçüncü kişi tarafından da doğrudan dosyanın görüldüğü mahkemeye sunulur. Mahkeme savcıya, hakları etkilenen taraflara ve 3. fıkradaki kişilere görüş sunma olanağı verdikten sonra yedi gün içinde karar verir. Karar Yirmi İkinci Bölüm usulüyle kanun yolu başvurusuna ve savcı protestosuna tabidir. 6-8. fıkralar uygun düştüğü ölçüde uygulanır.

(10) 3. ve 6-9. fıkralar, 72-73a maddelerdeki tedbirlerin özel usulünü veya 4. ve 5. fıkraların kurallarını ortadan kaldırmaz. Delil gerekliliği kalmamış ve tek amaç gelecekteki müsadereyi veya talebi güvencelemekse, nesneyi maddi delil olarak tutmak gerekli güvence tedbirinin yerini alamaz.”

§ 14. Madde 152'ye 4-6. fıkralar eklenir:

“(4) Bilirkişi raporu; uygulanan yöntemi, bilimsel temelini, uygulama koşul ve sınırlarını, kullanılan karşılaştırma materyalini, belirlenebilir olduğu ölçüde ortaya konulan belirsizliği veya hata olanağını ve her önemli sonucun dayanaklarını belirtir.

(5) Raporun doğrulanması için gerekli inceleme kayıtları ve mevcut birincil veriler eklenir. Hacimleri veya bilgi koruması eklenmelerini önlüyorsa yerleri ve erişim usulü belirtilir. Soruşturmada erişime 227a maddesi uygulanır; mahkeme aşamasında mahkeme karar verir.

(6) Bilirkişi tarafsızlığını etkileyebilecek koşulları açıklar. Kesin cevap için bilimsel temel yokluğu açıkça belirtilir; tespit edilmiş olgu gibi sunulan varsayımla ikame edilemez.”

§ 15. Madde 153'te mevcut metin 1. fıkra olur ve 2. fıkra eklenir:

“(2) Ek veya tekrarlanan bilirkişi incelemesini yaptırmayı reddetme, belirtilen önemli eksikliklere, çelişiklere ve yöntemsel itirazlara ayrı cevap içerir.”

§ 16. Madde 196'ya 3. fıkra eklenir:

“(3) 1. fıkranın 4. ve 5. bentlerindeki önlemler, somut olgusal ve hukuki nedenleri, o zamana kadar yapılan işlemleri ve soruşturmanın sürmesi için gerekli örgütsel önlemleri belirten gerekçeli kararlar alınır. Karar

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 09 / 39 SAYFASI

dosyaya konulur ve ilgili soruşturma makamına bildirilir. Yeni soruşturma makamı kanuni usulle belirlenir. Hukuka aykırılığa ilişkin iyi niyetli itiraz, ihlal bildirimi veya talimatla görüş ayrılığı tek başına görevden alma ya da soruşturmayı devralma nedeni oluşturmaz.”

§ 17. Madde 197 şöyle değiştirilir:

“Madde 197. (1) Savcının soruşturma makamına yazılı talimatları bağlayıcıdır.

(2) Soruşturma makamı, talimatın kanuna aykırı olduğuna ilişkin gerekçeli yazılı itirazı üst savcılığın savcısına sunabilir. İtiraz ve karar dosyaya konulur. İtiraz edilen talimatı vermemiş savcı üç gün içinde itirazı kararlaştırır. Yetkili savcı aksini emretmedikçe itiraz uygulamayı durdurmaz. Suç oluşturan eylemi yapma talimatı uygulanmaz ve derhâl yetkili makama bildirilir.

(3) 2. fıkra, Avrupa Savcısı ve Avrupa Görevlendirilmiş Savcılarını ulusal hiyerarşik denetime sokmaz. Otuz Birinci ‘a’ Bölüm dosyalarında soruşturmacı savcının talimatına itiraz, 411r maddesinde denetimi yürüten savcıca incelenir. Talimat denetleyen savcıdan gelmişse, bu savcı yeniden değerlendirme için gerekçeli talebi üç gün içinde inceler. Bu, 411e maddesindeki reddi veya kanuni yargısal denetimi sınırlamaz.”

§ 18. Madde 198'e 3-5. fıkralar eklenir:

“(3) Bu Kanun kapsamında savunma hakkı için suç isnat edilen kişiye ve müdafisine materyal verilmesi 1. fıkroda açıklama sayılmaz; o fıkroda ayrı izne bağlanmaz.

(4) 1. fıkradaki izin yazılı ve gerekçelidir. Hukuka uygun amacı, somut açıklama gerekliliğini, verilerin kapsamını ve özel yaşamı, masumiyet karinesini, tanıkları ve diğer etkilenen kişileri koruyan önlemleri belirtir. Belirtilen amaç için gereksiz veri açıklanamaz veya kesin mahkûmiyet öncesi kişi suçlu gösterilemez. Bu, 1. fıkradaki sınırlamalara tabi olarak yargılamanın ilerlemesi, kişilerin aranması veya yakın tehlikenin önlenmesi hakkında gerekli nesnel bilgiyi engellemez.

(5) Bilgi, soruşturma makamı tarafından veya adına 4. fıkraya aykırı açıklanmışsa etkilenen kişi, süren ihlalin tespiti ve durdurulması için ilgili ilk derece mahkemesine başvurabilir. Mahkeme kişiye ve makama görüş sunma olanağı verdikten sonra yedi gün içinde kesin karar verir. Talebi kabul ederse, hukuka aykırı açıklanmış bilginin makamın resmî kanallarından kaldırılmasını veya kişinin usulî sıfatına ilişkin açıklamanın aynı biçimde yayımlanmasını emredebilir. Karar suçluluğu belirlemez; tazminat hakkını veya medyanın yargılamayı hukuka göre haber yapma özgürlüğünü sınırlamaz.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 10 / 39 SAYFASI

§ 19. Madde 199'a 3-5. fıkralar eklenir:

“(3) Soruşturma başlatılmasını reddeden, ceza yargılamasını sona erdiren veya durduran ve durdurulmuş yargılamayı yeniden başlatmayı reddeden kararlar ayrıca şunları içerir:

1. incelenen olguların somut açıklaması ve uygulanan hukuki nedenin kesin belirtilmesi;
2. ilgili materyal ve delillerin, aralarındaki önemli çelişkiler dâhil analizi;
3. hakları etkilenen kişilerin önemli sav ve taleplerine cevap ve belirttikleri ilgili işlemlerin neden yapılmadığının açıklaması;
4. soruşturmanın başlatılması, kişiye resmî suç isnadı ve kişinin yargılanmak üzere sevkî koşulları ayrılarak, mevcut bilgi veya delilin ilgili sonucu neden desteklediği;
5. işleme itiraz usulü, süresi ve yetkili kişiler ile materyale erişim usulü.

(4) Vicdani kanaate, ön inceleme sonucuna, bilirkişi raporuna veya önceki işleme genel atıf 3. fıkradaki gerekçenin yerini tutmaz. Önemsizlik nedeniyle suç olmadığı sonucuna varıldığında, Ceza Kanunu'nun 9. maddesinin 2. fıkrasının uygulanmasını haklı kılan somut koşullar hafif hâl koşullarından ayrı incelenir. İspatlanmamışlık sonucuna varıldığında, açıklığa kavuşmamış önemli koşullar ve bunları açıklığa kavuşturmak için yapılan makul gerekli işlemler belirtilir.

(5) 2-4. fıkralardaki koşullar, adı ne olursa olsun suç bildirimine ilişkin ön incelemeyi soruşturma başlatmadan kesin sonlandıran işleme de uygulanır. Yetkili makama sevk kendiliğinden bu işlem sayılmaz; alan makam belirtilerek sunana bildirilir.”

§ 20. Madde 200'de mevcut metin 1. fıkra olur ve 2. fıkra eklenir:

“(2) İtiraz; itiraz edilen kararı vermiş, hazırlığına katılmış veya uygulanması tartışmalı yazılı talimatı vermiş savcıya kararlaştırılamaz. İtiraz kanuni usulle yetkili savcılığın başka savcısına atanır. Aynı yargılamada başka usul işlemine katılım kendiliğinden ret doğurmaz; 47. maddenin nedenleri uygulanır.”

§ 21. Madde 202'nin 2. fıkrasının sonuna “213. maddenin 9. fıkrasındaki hâller hariç” sözleri eklenir.

§ 22. Madde 207'ye 5. fıkra eklenir:

“(5) 1. fıkranın koşulları varsa, yargılamanın başlatılması Yargı Sistemi Kanunu'nda ön inceleme veya idari, disiplin ya da başka usulün tamamlanmasına kadar ertelenemez. Bunlar soruşturma işlemlerinin yerini tutmaz. Bildirilen olgular suç da gösteriyorsa yalnızca özel hukuk ilişkilerinin varlığı nedeniyle ret yapılamaz.”

§ 23. Madde 211'e 3. fıkra eklenir:

“(3) 1. fıkradaki değerlendirme kişiye resmî suç isnadı veya mahkûmiyet için gereken ispat derecesini aramaz. Somut belirtilen ve mevcut

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 11 / 39 SAYFASI

ilgili bilgi kaynağının incelenmemesi, yeterli bilgi bulunmadığı sonucunu kendiliğinden haklı kılamaz. Delili kaybetme yakın riski varsa 212. maddenin 2. fıkrası uygulanır.”

§ 24. Madde 212a eklenir:

“Suç bildiriminin kaydı ve karara bağlanma süresi

Madde 212a. (1) Suç bildirimini savcılık, İçişleri Bakanlığı makamı veya başka soruşturma makamı tarafından ilk alındığında derhâl kaydedilir. Savcılık dışında alınmışsa mevcut materyalle birlikte derhâl, en geç alınmasından üç gün sonra yetkili savcıya gönderilir; 212. maddenin 2. fıkrasıyla soruşturma başlatıldığında 212. maddenin 3. fıkrasındaki bildirim uygulanır. İlk alınma tarihi her sevkte korunur. Bildirim adresi verilmişse sunana üç gün içinde kayıt tarihi ve numarası ile bildirimin gönderildiği savcılık bildirilir. Savcılıkta kayıt üzerine sunana savcılık dosya numarası ve yetkili savcılık da bildirilir.

(2) Savcı 1. fıkradaki makamın bildirimini ilk almasından itibaren bir ay içinde 207. ve 213. maddeler uyarınca karar verir. Yargı Sistemi Kanunu'nun 145. maddesinin 1. fıkrasının 2 veya 3. bendinde ön inceleme gerekiyorsa o Kanun'un 145. maddesinin 2. fıkrasındaki süreler uygulanır; ancak karar ilk alınmadan en geç dört ay sonra verilir. Sunana ve bilinen mağdura veya zarar gören tüzel kişiye ön incelemenin görevlendirilmesi, uzatılması ve son tarih bildirilir. Süreler, 207. maddenin 1. fıkrasının koşulları varsa makamları derhâl soruşturma başlatma yükümlülüğünden kurtarmaz.

(3) Aynı olgular hakkında sevk, birleştirme, ayırma, yeniden numaralandırma veya ek ön inceleme görevlendirmesi süreyi yeniden başlatmaz. Yeni bağımsız olgularda, ilk bildirimin kararı ertelenmeden süre ayrı hesaplanır.

(4) Süreye uyulmaması otomatik ret veya otomatik soruşturma başlatma doğurmaz. Savcıyı karar verme yükümlülüğünden kurtarmaz ve 213b maddesinde yargısal denetime tabidir.

(5) Bu maddenin uygulanması 212. maddenin 2. fıkrasını veya Avrupa Savcılığına ve Başsavcı veya yardımcısının işlediği suçların soruşturulmasına ilişkin özel kuralları etkilemez.”

§ 25. Madde 213'te aşağıdaki değişiklik ve ekler yapılır:

1. 4. fıkra şöyle değiştirilir:

“(4) Kamu davasıyla takip edilebilir suç için soruşturma başlatmayı reddeden, onanmış karara karşı 1. fıkradaki kişiler, örneği aldıktan sonra on dört gün içinde ilgili ilk derece mahkemesinde başvurabilir. Denetim, bildirilen olguların suç olmadığı veya mağdurun şahsi şikâyetiyle takip edileceği sonucunun doğruluğunu da kapsar. 1. fıkradaki kişiler 11. fıkranın usulüyle ön inceleme materyaline erişebilir. Yargısal başvuru hakkı savcının kabul ettiği hukuki nitelendirmeye bağlı değildir.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 12 / 39 SAYFASI

2. 5. fıkraya şu ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Mahkeme 199. maddenin 3-5. fıkralarına uyulmasını ve 207. ve 211. maddelerin doğru uygulanmasını da inceler. Gerekliğinde savcı ve başvurana çağırarak açık duruşma yapabilir.”

3. 6. fıkraya şu ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Mahkeme ön incelemedeki önemli eksiklikleri belirler ve gerekli işlemleri dikkate alarak yeni karar için üç ayı aşmayan süre koyar. Resmen suç isnat edilecek kişiyi belirlemez veya suçluluğu önceden kararlaştırmaz.”

4. 9-13. fıkralar eklenir:

“(9) 1. fıkradaki itiraz, itiraz edilen işlemi vermeye katılmamış ve tartışmalı sonucu önceden belirleyen talimat vermemiş savcıca incelenir. Dosya itiraz alındıktan sonra üç gün içinde gönderilir; üst savcılığın savcısı aldıktan sonra on dört gün içinde karar verir. Ek materyal istemek nesnel olarak gerekliyse süre bir defa gerekçeli kararla en çok on dört gün uzatılabilir; karar başvurana bildirilir.

(10) 9. fıkradaki süre karar verilmeden dolduktan sonra 1. fıkradaki kişiler ilk ret için 4. fıkradaki mahkemeye doğrudan başvurabilir. Başvuru reddi veren savcı aracılığıyla yapılmış ve dosya 9. fıkranın üç günlük süresinde gönderilmemişse, yargısal başvuru bakımından 9. fıkradaki on dört günlük süre gönderme süresinin dolmasından başlar; sonraki sevk süreyi yeniden başlatmaz. Mahkeme dosyayı derhâl ister. Mahkemeye başvurulduktan sonra verilen reddi onama işlemi, yeni başvuru gerekmeden mahkeme dosyasına konulur. Üst savcılığın savcısı reddi itiraz edilen kapsamda tamamen kaldırırsa mahkeme başvuru yargılamasını sona erdirir. Kısmen kaldırırsa kaldırılmamış itirazlı kısım için mahkeme yargılaması sürer.

(11) Erişim materyal envanterini, incelemeyi ve kopya almayı içerir; talep sonrası üç gün içinde sağlanır. Etkili itiraz engellenmeden somut korunan veriler için kısmi erişim veya karartma kullanılabilir. Tam veya kısmi ret yazılı ve gerekçeli olur; bildirimden sonra yedi gün içinde 4. fıkradaki mahkemeye başvurulabilir. Yazılı karar olmadan erişim sağlamamaya, üç günlük süre dolduktan sonra hareketsizlik sürdükçe itiraz edilebilir. Mahkeme tam materyali şahsen inceler; tek hâkim yedi gün içinde kapalı oturumda kesin karar verir. Başvuruyu kabul ettiğinde erişim kapsamını ve sağlama için en çok üç günlük süreyi belirler. Erişim talebi 4. fıkradaki başvuru süresi dolmadan yapılmışsa bu süre, erişimin fiilen sağlanmasından itibaren yedi gün geçmeden veya yazılı ret kararına itiraz edilmemişse bu kararın bildiriminden itibaren yedi gün geçmeden dolamaz. Bu durumda yazılı ret kararına süresinde itiraz edilmiş veya erişim sağlanmamasına karşı başvurulmuşsa, 4. fıkradaki süre kesin yargısal kararın bildiriminden itibaren yedi gün geçmeden dolamaz; bu karar erişimin sağlanmasını gerektiriyorsa ve fiilî erişim daha sonra sağlanmışsa, söz konusu yedi gün mahkemenin emrettiği kapsamda erişimin fiilen sağlandığı tarihten başlar. Aynı materyale tekrar erişim talebi 4. fıkranın başvuru süresini değiştirmez. Elektronik kopyalar ücretsiz verilir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 13 / 39 SAYFASI

(12) 199. maddenin 5. fıkrasındaki işlem retle aynı denetime tabidir. Yargısal başvuru talimatının yokluğu veya yanlışlığı kişiyi başvuru hakkından yoksun bırakamaz; süre, doğru usulün gerektiği şekilde bildirilmesiyle başlar.

(13) 9. ve 10. fıkralar Avrupa Savcısının ve Avrupa Görevlendirilmiş Savcılarının işlemlerine uygulanmaz. 2136 maddesindeki ve Otuz Birinci ‘a’ Bölümdeki özel kurallar korunur.”

§ 26. Madde 213B ve 213r eklenir:

“Karar verilmemesi hâlinde yargısal koruma

Madde 213B. (1) 212a maddesinin 2. fıkrasındaki süre dolduktan sonra bildirim sunan, mağdur veya mirasçıları ve zarar gören tüzel kişi, ilgili ilk derece mahkemesinden karar süresi belirlemesini isteyebilir. Talep doğrudan mahkemeye yapılır; üst savcılığa önceki başvuruya bağlanamaz.

(2) Savcı ve bildirim ilk alan makam, istenmesinden sonra üç gün içinde mevcut materyali ve görüşü sağlar. Dosya savcıya gönderilmemişse mahkeme derhâl iletilmesini emreder. Tek hâkim başvurudan sonra on dört gün içinde kapalı oturumda karar verir; dosyanın sağlanmaması mevcut bilgiye göre kararı engellemez. Talep haklıysa mahkeme karar için bir ayı aşmayan süre belirler. Ret, soruşturma başlatma veya belirli kişiye resmî suç isnadı emretmez.

(3) Karar kesindir. Örneği ilgili savcılığın idari yöneticisine gönderilir; yönetici savcının bağımsızlığına ve rastgele dağılıma saygı göstererek uyumu sağlar.

(4) Belirlenen süreye uyulmazsa mahkeme kişinin isteğiyle açıklama ister, en çok on dört günlük yeni süre koyar ve materyali yetkileri içinde inceleme için yetkili idari yöneticiye ve Yüksek Yargı Kurulu Teftiş Kuruluna gönderir. Bu, disiplin veya ceza sorumluluğunu önceden kararlaştırmaz.

(5) Bildirilen olgulardan görev veya yer yetkisi belirlenemiyorsa dosyanın bulunduğu savcılık merkezindeki ilçe mahkemesi yetkilidir; bildirim savcılığa gönderilmemişse alan makam merkezindeki ilçe mahkemesi yetkilidir. Mahkeme başka mahkemeyi yetkili bulursa talebi kendiliğinden ona sevk eder; sunan süreye uymuş sayılır.

(6) Usul, (AB) 2017/1939 sayılı Tüzüğü’nün 2. maddesinin 1. fıkrası ve 42. maddesinin 1. fıkrasındaki ulusal mahkeme yetkileri saklı uygulanır; Avrupa Savcılığı üzerinde ulusal hiyerarşik denetim kurulmaz.

Mahkeme talimatlarına uyum

Madde 213r. (1) Mahkeme reddi kaldırdıktan sonra savcı yeni işleme her bağlayıcı talimata uyum ve ek ön incelemenin sonuçlarına ilişkin açıklama ekler. Talimata uyamama somut olgular ve yapılan işlemlerle temellendirilir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 14 / 39 SAYFASI

(2) Tekrarlanan rete, örneği aldıktan sonra on dört gün içinde 213. maddenin 4. fıkrasındaki mahkemede doğrudan başvurulabilir; 213. maddenin 11. ve 12. fıkraları uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Üst savcılığın ek onama işlemi gerekmez.

(3) Kaldırılan sonucun, bağlayıcı talimatlara uyulmadan ve uyumun nesnel imkânsızlığı ortaya konulmadan tekrarı, kaldırma nedeni oluşturur. Bu nedenlerle kaldırma kararı kesinleşince mahkeme, rastgele dağılımla başka savcıya atama için idari yöneticiye ve yetkileri içinde inceleme için Yüksek Yargı Kurulu Teftiş Kuruluna örnek gönderir. Yeni savcı mahkemenin talimatlarına uyarak bağımsız karar verir.

(4) 3. fıkra başta savcıya atama, karar kesinleştikten sonra dosyaya konulan gerekçeli işlemle yapılır. Disiplin cezası oluşturmaz; soruşturma başlatma nedenlerini veya belirli kişinin suçluluğunu önceden kararlaştırmaz.

(5) 3. ve 4. fıkraların başka savcıya atama kuralları, Avrupa Savcısına ve Avrupa Görevlendirilmiş Savcılara veya Başsavcı ya da yardımcısının suçlarını soruşturan savcıya uygulanmaz. Bu hâllerde mahkeme tespitlerini, görev veya savcı belirleme usulünü değiştirmeden uygulanacak özel usulde yetkili makama gönderir.”

§ 27. Madde 219'un 3. fıkrasının 4. bendindeki “bu soruşturmayı engellemeyecekse” sözleri “erişim sınırlamalarına yalnızca 227a maddesindeki usulle izin verilmek koşuluyla” sözleriyle değiştirilir.

§ 28. Madde 227a eklenir:

“Materyale erişim ve yargısal denetim

Madde 227a. (1) Resmî suç isnadı anından itibaren suç isnat edilen kişi ve müdafii, iddia makamının dayanmayı amaçlamadığı materyal dâhil 107. maddenin 6. ve 7. fıkralarındaki materyale ve envantere erişme hakkına sahiptir. Erişim derhâl veya düzenlenmesi zaman gerektiriyorsa talebin ardından üç gün içinde sağlanır. Yeni materyal aynı usulle sağlanır.

(2) Sorumluluğu dışlayabilecek veya azaltabilecek materyal ve tutmaya ya da diğer usulî zorlama tedbirine itiraz için esaslı materyal, talep olmadan hızla ve her durumda ilgili tedbir hakkında karardan önce sağlanır. 123. maddede korunan kimlik saklı tutularak, etkili savunmaya gerekli bilgi sınırlanmadan sağlanır. Elektronik kopyalar ücretsiz verilir.

(3) Savcı gerekçeli kararlar, erişim başka kişinin yaşamı veya temel hakları için ciddi risk yaratıyorsa veya soruşturmaya ya da ulusal güvenliğe somut ve esaslı tehdidi önlemek için kesin gerekliyse, materyalin belirli kısmına erişimi geçici sınırlayabilir. Sınırlama yargılamanın adilliğiyle uyumlu olmalı; yalnızca genel soruşturma sırrına veya sınıflandırmaya dayanmamalıdır. 2. fıkradaki materyal için izin verilmez. Sınırlamanın özü, korunan bilgi açıklanmadan itirazı mümkün kılan biçimde savunmaya bildirilir.

(4) Savcı kararı ve tam materyali yirmi dört saat içinde ilgili ilk derece mahkemesine sunar. Tek hâkim materyalin alınmasından sonra

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 15 / 39 SAYFASI

üç gün içinde, savunmaya yazılı görüş sunma olanağı vererek karar verir. Hâkim tüm materyali şahsen inceler; kısmi erişim, korunan verinin karartılması veya alıntı sağlanması olanağını ele alır. Gerekğinde kapalı duruşma yapar. Materyal ilk cümledeki sürede sunulmazsa sınırlama sona erer. Yargı onayı olmadan, karar süresi dolunca ve her durumda uygulanmasından en geç dört gün sonra sona erer.

(5) Mahkeme sınırlamanın kapsamını ve otuz günü aşmayan süresini belirler. Güncel koşullarla aynı usulde uzatılabilir. Nedenler kalkınca savcı derhâl erişim sağlar. Sınırlama, açıklanmaması isnada etkili itirazı engellemeyen korunan kişisel veriler hariç soruşturma materyalinin sunumundan sonra devam edemez.

(6) Ret veya 1. fıkranın süresinde erişim sağlanmaması hâlinde suç isnat edilen kişi ya da müdafii doğrudan ilgili ilk derece mahkemesine başvurabilir. Savcı istenen materyali ertesi güne kadar gönderir. Mahkeme üç gün içinde karar verir; talep haklıysa en çok yirmi dört saatlik uyum süresi koyar.

(7) 4-6. fıkralardaki kararlar kesindir ve derhâl uygulanır. Koşulların değişmesinde yeni denetimi veya isnadı gören mahkemenin denetimini engellemez.

(8) Mahkeme aşamasında erişimi mahkeme sağlar. Savunmanın inceleme ve itiraz için yeterli olanağı bulunmayan materyal isnadı temellendiremez. Geç verilen materyalde gerekli hazırlık süresi tanınır.

(9) Gizli bilgiye erişim, mahkemenin tam materyali inceleme yetkisi veya 2. ve 8. fıkralardaki güvenceler sınırlanmadan kanuni koruma kurallarıyla düzenlenir.”

§ 29. Madde 229'un 3. fıkrasına şu ikinci cümle eklenir: “Materyale erişim taleplerine ve bu taleplerin reddine 227a maddesi uygulanır.”

§ 30. Madde 234'e 12-14. fıkralar eklenir:

“(12) Soruşturmayı uzatan her talep ve karar; yapılan işlemleri, kalan somut işlemleri, sürede yapılmama nedenlerini ve gerekli zamanı belirtir. Olgusal ve hukuki karmaşıklığa veya iş yüküne genel atıf yeterli değildir. 3. fıkranın ikinci cümlesindeki uzatma her seferinde en çok üç ay için mümkündür.

(13) Suçlanan kişiye ve müdafiiine, mağdura veya mirasçılarına ve zarar gören tüzel kişiye, korunan veriler veya gelecek somut soruşturma yöntemleri açıklanmadan uzatma süresi ve nedenleri bildirilir. Başlatmadan itibaren on iki ay geçince bu kişiler her yeni uzatmaya, 368. maddenin sürelerinden bağımsız olarak 369. maddede gecikmenin denetimi talebiyle, bildirimden yedi gün içinde ilgili ilk derece mahkemesinde başvurabilir. Başvuru soruşturmayı durdurmaz.

(14) 13. fıkra da denetim yaparken mahkeme yalnızca gecikme nedeniyle hukuka uygun işlemleri geçersiz kılmaz veya ceza yargılamasını bu nedenle sona erdirmez. Gecikme gerekçesizse 369. maddede somut süre belirler ve uyumu izler.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 16 / 39 SAYFASI

§ 31. Madde 239'da aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 6. fıkradaki “3. fıkradaki usule göre” ibaresi “4. fıkradaki usule göre” olarak değiştirilir.

2. 7. ve 8. fıkralar eklenir:

“(7) İlk mühürleme sırasında, aslıyla aynılığı doğrulanmış onaylı bir çalışma kopyası oluşturulur. İfadesi alınan kişiye ve avukatına, talep üzerine üç gün içinde bir kopya verilir. Suç isnat edilen kişinin ve müdafinin diğer kişilere ait kayıtlara erişiminde 227a. madde uygulanır. Aslıyla aynılığı doğrulanmış bir çalışma kopyasının oynatılması için aslın mührünün açılması gerekmez.

(8) Kayıtlar, dava dosyasının saklama süresi boyunca değiştirilme, kaybolma ve yetkisiz erişime karşı korunarak saklanır. Bir kopyanın verilmesi, kamuya yayma hakkı doğurmaz. Zorunlu kayıt, saklama ve kopyaların verilmesi giderleri suç isnat edilen kişiye yüklenmez.”

§ 32. Madde 240 aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“Sesli görüntü kaydı

Madde 240. (1) Sesli görüntü kaydının yapılmasında 237-239. maddeler kıyasen uygulanır.

(2) Duruşma öncesi aşamada, suç isnat edilen kişinin, özgürlüğünden yoksun bırakılmış bir kişinin, on dört yaşından küçük veya on dört ile on sekiz yaş arasında bir tanığın ya da özel korunma gereksinimi bulunan bir tanığın ifadesi alınırken sesli görüntü kaydı yapılması zorunludur. Bu kural, 222. ve 223. maddeler uyarınca hâkim önünde ifade alınmasında da uygulanır. Yükümlülük, duruşma öncesi ceza muhakemesi henüz başlatılmamış olsa dahi, 15a. madde uyarınca bilgi alınmasını da kapsar.

(3) Kayıt; hakların açıklanmasını, bütün soru ve cevapları, ara verilen anı ve aranın sona erdiği anı kapsar. Ara verilmeden önce ve işleme yeniden başladıktan sonra, aranın nedeni ve zamanı belirtilir. Daha önce yapılmış bir ifade alma işleminin sırf kayıt oluşturmak amacıyla tekrarlanmasına izin verilmez.

(4) Ani bir teknik arıza meydana geldiğinde ifade alma işlemi durdurulur. İşleme kayıt olmadan ancak ertelemenin yaşam için yakın bir tehlike veya maddi delillerin geri döndürülemez biçimde kaybı tehlikesi doğurması ve ifadesi alınan kişinin avukatının hazır bulunması hâlinde devam edilebilir. Nedenler ve kaydın yeniden sağlanması için alınan önlemler tutanakta ayrıntılı biçimde belgelenir. Gerekli donanımın önceden sağlanmamış olması teknik arıza sayılmaz.

(5) Kimliği gizli tutulan bir tanık veya korunan bir kişi bakımından kayıt, koruma tedbirlerine uygun olarak yapılır ve saklanır. Taraflara verilen kopya, tanık beyanına etkili biçimde itiraz edebilme olanağını korurken, korunan kişinin kimliğini açığa çıkarmaz.

(6) Yazılı tutanağın doğruluğuna ilişkin bir uyuşmazlıkta kayıt incelenir. İtiraz ve bu konuda verilen karar tutanağa eklenir. 4. fıkradaki hâl dışında zorunlu kaydın bulunmaması, 105. ve 107a. maddeler uyarınca değerlendirilir.”

§ 33. Madde 243'te aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 10. fıkranın birinci cümlesinin sonuna “19. ve 20. fıkralar saklı kalmak üzere” ibaresi eklenir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 17 / 39 SAYFASI**2. 11. fıkra:**

a) Birinci cümledeki “Başsavcı, 10. fıkradaki süre sona erdikten sonra da ceza muhakemesinin sona erdirilmesine ilişkin kararı aşağıdaki hâllerde kaldırabilir:” ibaresi “10. fıkradaki süre sona erdikten sonra Başsavcı, 19-23. fıkralardaki koşullara göre ceza muhakemesinin sona erdirilmesine ilişkin kararın ilgili ilk derece mahkemesince kaldırılmasını aşağıdaki hâllerde isteyebilir:” olarak değiştirilir;

6) 7. bentten sonraki cümledeki “3., 4. ve 5. bentler uyarınca” ibaresi “3. ve 4. bentler uyarınca” olarak değiştirilir ve aşağıdaki ikinci cümle eklenir: “5. bentteki hususlar soruşturma yoluyla tespit edilir.”

3. 15-18. fıkralar eklenir:

“(15) Savcı, 1. fıkranın 2. bendi uyarınca muhakemeyi sona erdirmeden önce 107. maddenin 6. ve 7. fıkralarına uyulduğunu denetler ve süresinde sunulmuş ilgili bütün delil taleplerini inceler. Savcı, yapılmamış bir işlemin neden kabul edilemez, ilgisiz, gereksiz veya nesnel olarak imkânsız olduğunu açıklar. Bu yükümlülük, suç isnat edilen kişiye karşı yalnızca belirlenmemiş delilleri aramak amacıyla ceza takibinin sürdürülmesine izin vermez.

(16) 4. fıkradaki karar örneği, dosya materyalinin güncel dökümüyle birlikte verilir. 4. fıkroda belirtilen kişilerin materyale erişimi, erişimin reddine veya sağlanmamasına karşı başvuruları ve 4. fıkradaki itiraz süresinin dolmaması bakımından 213. maddenin 11. fıkrası kıyasen uygulanır. Erişime ilişkin başvuruyu inceleme yetkisi 4. fıkradaki mahkemeye aittir.

(17) Mahkeme ayrıca 199. maddenin 3. ve 4. fıkralarına ve bu maddenin 15. fıkrasına uyulup uyulmadığını inceler. Soruşturmada, gerekçeli bir karar verilmesini engelleyen esaslı bir eksiklik bulunursa bu eksiklik, savcı kararını kaldıran mahkeme kararında somut olarak belirtilir. Mahkeme, belirli bir kişiye resmen suç isnat edilmesine veya iddianame düzenlenip mahkemeye sunulmasına karar vermez.

(18) Mahkemenin önceki sona erdirmeye kararını kaldırmasından sonra yeniden sona erdirmeye kararı verilmesi hâlinde 213r. maddenin 1. ve 3-5. fıkraları uygulanır. Mahkemenin talimatları masumiyet karinesini veya aynı fiil nedeniyle yeniden ceza takibi yasağını ihlal edemez.”

4. 19-23. fıkralar eklenir:

“(19) Karar, belirli bir kişinin ceza sorumluluğu hakkında esasa ilişkin bir değerlendirme içeriyorsa ve olağan kanun yollarının tüketilmesi veya bunlara başvuru sürelerinin dolması üzerine kesinleşmişse, 10. veya 11. fıkra uyarınca bu kişinin aleyhine kaldırılmasına ancak yeni veya sonradan ortaya çıkarılan olgulara ya da önceki muhakemede sonucunu etkileyebilecek temel bir sakatlığa dayanılarak izin verilir. Birinci cümle anlamında temel sakatlık, önceki muhakemenin hukuka uygunluğuna ve adilliğine ilişkin temel güvenceleri etkileyen ağır bir usul kuralı ihlalidir. Önceden bilinen olguların ve delillerin farklı değerlendirilmesi veya kanunun farklı yorumlanması tek başına böyle bir neden oluşturmaz. 10. ve 11. fıkralar uyarınca kararın resen kaldırılabilmesi, bu fıkra uyarınca kesinleşmesini ertelemeyiz.

(20) 19. fıkradaki hâllerde, 10. fıkra uyarınca kaldırmaya, üst düzey savcılıkta görev yapan bir savcının gerekçeli talebi üzerine ilgili ilk derece mahkemesi karar verir. Bu fıkra uyarınca kaldırma kararı, 10. fıkradaki süre içinde verilir; talebin sunulması bu süreyi ne durdurur ne de uzatır. 21. fıkranın ikinci ve üçüncü cümlelerindeki usul ile 22. fıkra uygulanır. 19. fıkroda belirtilen hâller dışında, 10. fıkra uyarınca resen kaldırma yetkisi korunur.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 18 / 39 SAYFASI

(21) 11. fıkradaki talep, dayandığı olgunun öğrenilmesinden itibaren altı ay içinde sunulur; gerekçe kesinleşmiş bir yargısal işlemle saptanmışsa süre, bu işlemin kesinleşmesinden itibaren başlar. Talepte somut neden, süreye uyulduğunu gösteren bilgiler, sakatlığın veya yeni olgunun dosyanın sonucuna etkisi ve daha önce neden dikkate alınmadığı belirtilir. Mahkeme, aynı fiil nedeniyle yeniden ceza takibi yasağına ve zamanaşımına uyulup uyulmadığını resen denetler.

(22) Mahkeme, talebin bir örneğini muhakemenin hakkında sona erdirildiği kişiye, bu kişinin müdafisine, mağdura veya mağdurun mirasçısına ve zarar gören tüzel kişiye gönderir. Muhakemenin hakkında sona erdirildiği kişi, kendisine resmen suç isnat edilmiş olup olmamasından bağımsız olarak incelemeye katılma hakkına sahiptir. Bu kişilere dosya materyaline erişim ve görüşlerini sunmaları için yedi gün verilir. İlk derece mahkemesinde tek hâkim, savcının katıldığı ve belirtilen kişilerin çağrıldığı açık duruşmada talebi inceler; talebin ve dosyanın alınmasından itibaren bir ay içinde, talebi reddeden veya savcı kararını kaldırarak dosyayı savcıya geri gönderen gerekçeli bir karar verir. Bu karara karşı, bildirimden itibaren yedi gün içinde ilgili istinaf mahkemesine itiraz edilebilir ve savcı protestosu sunulabilir. İtirazın veya savcı protestosunun bir örneği diğer katılımcılara gönderilir; bu kişiler, aldıkları tarihten itibaren yedi gün içinde yazılı karşı görüş sunabilir. İstinaf mahkemesi dosyayı üç hâkimli bir heyetle kapalı oturumda veya katılımcıların dinlenmesi gerekiyorsa bu kişilerin çağrıldığı açık duruşmada inceler ve dosyanın alınmasından itibaren bir ay içinde kesin karar verir. Savcı kararını kaldırarak mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sona erdirilmiş muhakeme yeniden başlatılmaz ve bu muhakeme içinde kişi hakkında usulî zorlama tedbirleri uygulanamaz. 12. fıkradaki yeni süre, savcı kararını kaldırarak mahkeme kararının kesinleşmesiyle başlar.

(23) Muhakemenin sona erdirilmesine ilişkin karar, kesinleşmiş bir yargısal işlemle onanmış veya değiştirilmişse, sona erdirmeye ancak Otuz Üçüncü Bölümdeki usule göre kaldırılır. 19-22. fıkralar, 13. ve 14. fıkralardaki istisnaları ortadan kaldırmaz ve zamanaşımı nedeniyle engellenmiş ceza takibinin yeniden başlatılmasına izin vermez.”

§ 34. Madde 243a'ya 8. fıkra eklenir:

“(8) 243. maddenin 15-18. fıkraları kıyasen uygulanır; 243. maddenin 4. fıkrasında belirtilen kişilerin hakları, bu maddenin 2. fıkrasının 2. bendinde belirtilen kişilerce kullanılır. Mahkeme, bu kişilere materyale erişim sağlar ve görüşlerini sunmaları için, erişimin sağlanmasından ve sürenin kendilerine bildirilmesinden itibaren en az üç günlük bir süre belirler. Mahkeme, görüş sunma süresi dolmadan karar vermez; 3. fıkradaki süre yalnızca bu güvenceye uyulması için gerekli ölçüde uzatılır.”

§ 35. Madde 243b eklenir:

“Adliye karşı bir suça ilişkin muhakemenin sona erdirilmesi üzerine resen yargısal denetim

Madde 243b. (1) Bir hâkim, halk hâkimi, savcı veya soruşturma makamınca görevlerinin yerine getirilmesiyle bağlantılı olarak işlenen, Ceza Kanunu'nun 288-289. maddeleri kapsamındaki bir suç nedeniyle yürütülen ceza muhakemesinin sona erdirilmesi üzerine 243a. maddenin 2-8. fıkraları uygulanır. Bu hâllerde 243. maddenin 4. fıkrası uygulanmaz. Denetim, bir mağdur veya zarar gören tüzel kişinin bulunup bulunmadığından bağımsız olarak yapılır ve itiraz sunulması koşuluna bağlanmaz.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 19 / 39 SAYFASI

(2) Söz konusu hususların soruşturmaya konu olması hâlinde de, sonuçta benimsenen hukuki nitelendirmeden ve belirli bir kişiye resmen suç isnat edilmiş olup olmamasından bağımsız olarak 1. fıkra uygulanır.

(3) Savcı, suç ihbarında bulunan kişiye kararın ve dosyanın mahkemeye gönderildiğini bildirir. Bunlar 243a. maddenin 2. fıkrasındaki süre içinde gönderilmezse bu kişi mahkemeye bildirimde bulunabilir; mahkeme, kararı ve dosyayı resen ister. Bildirim, başvurana taraf sıfatı veya kanunda öngörülenin ötesinde korunan verilere erişim hakkı kazandırmaz.

(4) Başsavcı veya yardımcısı tarafından işlenen suçlarda Otuz Birinci ‘a’ Bölümdeki özel usul uygulanır. Avrupa Savcılığının görev alanına giren hâllerde yargısal denetim, (AB) 2017/1939 sayılı Tüzüğün 42. maddesine uygun olarak yürütülür. Bu madde, soruşturma makamlarının veya Yolsuzlukla Mücadele Komisyonunun görev ve yetkilerini değiştirmez.”

§ 36. Madde 244'e 9-11. fıkralar eklenir:

“(9) Muhakemeyi durdurma kararında somut fiili engel, bu engeli ortaya koyan bilgiler, engelin aşılması için alınan önlemler ve hukuka uygun biçimde devam edebilecek işlemler belirtilir. Durdurmadan önce, delillerin korunması için gerçekleştirilebilir acil işlemler yapılır. Failin belirlenmesine yönelik somut, yapılabilir ve ilgili soruşturma işlemleri henüz gerçekleştirilmemişse, failin belirlenememiş olması tek başına durdurmayı haklı kılmaz.

(10) 3. fıkroda belirtilen kişilerin dosya materyaline erişimine ve itiraz süresine 243. maddenin 16. fıkrası kıyasen uygulanır. Mahkeme, kararı kaldırırken saptadığı hukuka aykırılığı veya gerekçe yetersizliğini somut olarak belirtir. Mahkemenin önceki durdurma kararını kaldırmasından sonra yeniden durdurma kararı verilmesi hâlinde 213r. maddenin 1. ve 3-5. fıkraları uygulanır.

(11) İlk durdurmanın hukuka uygun olması, savcıcıyı 245a. madde uyarınca yapılması gereken incelemelerden muaf tutmaz.”

§ 37. Madde 244a'ya 6. fıkra eklenir:

“(6) 244. maddenin 9-11. fıkraları ve 245a. madde kıyasen uygulanır; 244. maddenin 3. fıkrasında belirtilen kişilerin hakları, bu maddenin 2. fıkrasının 2. bendinde belirtilen kişilerce kullanılır. Mahkeme, bu kişilere materyale erişim sağlar ve görüşlerini sunmaları için, erişimin sağlanmasından ve sürenin kendilerine bildirilmesinden itibaren en az üç günlük bir süre belirler. Mahkeme, görüş sunma süresi dolmadan karar vermez; 3. fıkradaki süre yalnızca bu güvenceye uyulması için gerekli ölçüde uzatılır.”

§ 38. Madde 244e eklenir:

“Adliyeye karşı bir suça ilişkin muhakemenin durdurulması üzerine resen yargısal denetim

Madde 244e. (1) 243e. maddenin 1. ve 2. fıkralarında belirtilen hâllerde ceza muhakemesinin durdurulması üzerine 244a. maddenin 2-6. fıkraları uygulanır. Bu hâllerde 244. maddenin 3. fıkrası uygulanmaz. Denetim, itiraz sunulmuş olup olmamasından bağımsız olarak yapılır.

(2) 243e. maddenin 3. ve 4. fıkraları ile 245a. madde de uygulanır.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 20 / 39 SAYFASI

§ 39. Madde 245a eklenir:

“Durdurulmuş muhakemenin periyodik olarak incelenmesi

Madde 245a. (1) Savcı, durdurmadan sonra en geç üç ay içinde ve bundan sonra her üç ayda bir, durdurma nedenlerinin devam edip etmediğini ve 245. maddenin 2. fıkrası uyarınca muhakemenin yeniden başlatılmasının gerekip gerekmediğini inceler. İnceleme; aramaların sonuçlarını, yeni gelen materyali, delillerin kaybolması veya zamanaşımı süresinin dolması riskini kapsar.

(2) Nedenler ortadan kalkmışsa veya başka soruşturma işlemleri yapılması gerekiyorsa muhakeme derhâl yeniden başlatılır. Diğer bütün hâllerde savcı, incelemenin sonuçlarını içeren gerekçeli bir yeniden başlatmayı ret kararı verir ve bu karar 244. maddenin 3. fıkrasında belirtilen kişilere bildirilir.

(3) 244. maddenin 3. fıkrasında belirtilen kişiler, yeni somut olguları veya belirli işlemlere olan gereksinimi göstererek 1. fıkradaki sürenin dolmasından önce de muhakemenin yeniden başlatılmasını isteyebilir. Savcı on dört gün içinde karar verir. Yeni olgular içermeyen tekrarlanmış bir talep, bir sonraki periyodik incelemeden önce karar verilmesi için yeni bir süre başlatmaz.

(4) 2. veya 3. fıkradaki ret kararına karşı, alındığı tarihten itibaren yedi gün içinde ilgili ilk derece mahkemesine itiraz edilebilir. 1. veya 3. fıkradaki süreler karar verilmeden sona ererse aynı kişiler doğrudan mahkemeye başvurabilir. Materyale erişime ve itiraz süresine 243. maddenin 16. fıkrası kıyasen uygulanır. Mahkeme dosyayı derhâl ister; savcı, talebi aldıktan sonra üç gün içinde dosyayı sunar. Savcıya ve 244. maddenin 3. fıkrasında belirtilen diğer bilinen kişilere, materyale erişimin sağlanmasından ve sürenin bildirilmesinden itibaren en az üç günlük süre içinde görüşlerini sunma olanağı tanınır. Tek hâkim, dosyanın alınmasından itibaren on dört gün içinde kapalı oturumda, durdurma nedenlerinin devam edip etmediğini ve soruşturma işlemleri yapılmasının gerekip gerekmediğini inceleyerek karar verir. Mahkeme, görüş sunma süresi dolmadan karar vermez; karar verme süresi yalnızca bu güvenceye uyulması için gerekli ölçüde uzatılır. Başvuru haklıysa mahkeme ret kararını kaldırır ve muhakemenin yeniden başlatılmasına karar verir; hiç karar verilmemişse bir işlem tesis edilmesi için en çok yedi günlük süre belirler. Mahkemenin kararı kesindir.

(5) 244a. ve 244b. maddeler uyarınca yürütülen muhakemede 2. fıkradaki ret kararı, 4. fıkra uyarınca denetim yapılması için savcı tarafından resen üç gün içinde ilgili ilk derece mahkemesine; 411d. madde uyarınca yürütülen muhakemede ise Sofya Şehir Mahkemesine gönderilir. Durdurmayı veya durdurmanın devamını resen denetleyen mahkeme, kararında 1. fıkradaki sürelerle uygun olarak bir sonraki incelemenin tarihini belirtir ve bu süreler dolmadan dosyayı ve savcının kararını resen ister. Savcının karar vermemesi veya kararı göndermemesi mahkemeyi denetim yükümlülüğünden muaf tutmaz; denetim, 1. fıkradaki uygulanabilir sürenin dolmasından itibaren on dört gün içinde yapılır. Savcı tarafından tesis edilmiş bir işlem yoksa mahkeme, durdurma nedenlerinin bulunup bulunmadığını ve soruşturma işlemleri yapılmasının gerekip gerekmediğini bağımsız olarak inceler; durdurmanın devamını onar veya kaldırarak muhakemenin yeniden başlatılmasına karar verir. 4. fıkradaki erişim, görüş sunma ve gerekçeli karar güvenceleri uygulanır. Bu usul, itiraz hakkını sınırlandırmaz.

(6) İncelemeler, kanunun bir azami süre belirlediği hâllerde durdurma sürelerini uzatmaz; Ceza Kanunu'ndaki nedenler dışında zamanaşımı sürelerini durdurmaz veya kesmez. Yeniden başlatma, suç isnadı konusunda önceden hüküm verildiği anlamına gelmez.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 21 / 39 SAYFASI

§ 40. Madde 246'nın 4. fıkrasına aşağıdaki ikinci cümle eklenir: "107. maddenin 7. fıkrasındaki güncel envanter, erişimi sınırlayan işlemler ve savunmaya verilen materyale ilişkin döküm de eklenir."

§ 41. Madde 248'de:

1. 1. fıkra 10. ve 11. bentler eklenir:

"10. materyale erişime ve savunmanın hazırlanması için gerekli süreye ilişkin yükümlülükler uyulması;

11. duruşma takvimi, bilirkişi raporlarının sunulmasına ilişkin süreler ve tehlike altındaki delillerin korunması için gerekli önlemler."

2. 3. fıkra aşağıdaki ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: "Sınırlama, materyalin geç sağlanması nedeniyle de dâhil olmak üzere, nedenin daha sonra ortaya çıkması veya öğrenilmesi hâlinde uygulanmaz. 105. ve 107a. maddelerdeki itirazlara da uygulanmaz."

3. 4. fıkra aşağıdaki ikinci cümle eklenir: "Yasak, sorun isnadın ispatlanıp ispatlanmadığı değerlendirilmeden çözülebiliyorsa 107a. madde uyarınca karar verilmesini veya 1. fıkranın 10. ve 11. bentlerindeki önlemleri engellemez."

4. 7. fıkra eklenir:

"(7) Belirlenen süreler ve takvim, nesnel bir gereklilik varsa taraflar dinlendikten sonra değiştirilir. Bir süreye uyulmaması, delil talebinin veya itirazın ileri sürülememesi sonucunu doğurmaz. Mahkeme, duruşmayı ertelerken somut nedeni ve bu nedenin giderilmesi için gerekli önlemleri belirtir."

§ 42. Madde 270'e 5. fıkra eklenir:

"(5) Hüküm kesinleşinceye kadar, dosyanın önünde bulunduğu mahkeme, son esasa ilişkin yargısal denetimden itibaren en geç altmış gün içinde tutukluluğun veya ev hapsinin gerekliliğini resen denetler. Denetim, 63. maddenin 13. fıkrasına uygun olarak, 2. ve 4. fıkralardaki usulle ve 1. fıkra da belirtilen bir talep sunulup sunulmadığından bağımsız olarak yapılır. Dosya başka bir yargı derecesine gönderilirken son denetim tarihi üst yazıda belirtilir."

§ 43. Madde 305'te aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 3. fıkra aşağıdaki üçüncü, dördüncü ve beşinci cümleler eklenir: "Mahkeme, iddia ve savunmanın esaslı savlarını, isnadı destekleyen ve sanığın lehine olan delilleri ve dosyanın sonucu açısından önem taşıyan çelişkileri inceler. İspat araçlarının kabul edilebilirliğine, gerçekliğine ve güvenilirliğine ilişkin somut itirazlar ile bilirkişi raporlarına yönelik esaslı yönetsel itirazlar hakkında ayrı gerekçe sunar. Delil materyalinin, saptanan olgular açısından önemi değerlendirilmeden sıralanması veya yeniden aktarılması, gerekçe gösterme yükümlülüğünü yerine getirmez."

2. 7. ve 8. fıkralar eklenir:

"(7) Mahkeme, mahkûmiyet hükmü verirken isnadın tartışmalı her esaslı unsuruna ilişkin delilleri ve delillerle desteklenen itirazların neden 303. maddenin 2. fıkrası anlamında şüphe doğurmadığını belirtir. Beraat hükmü verirken, isnadın hangi olgularının saptanmadığını veya neden

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 22 / 39 SAYFASI

saptanan fiilin suç oluşturmadığını belirtir ve isnadı destekleyen esaslı savları inceler. Beraat için ne sanığın masumiyetini ispatlaması ne de mahkemenin başka bir faili veya fiilin gerçekleşmesine ilişkin başka bir biçimi saptaması koşullar olarak aranır.

(8) Mahkeme, cezayı belirlerken saptanan hafifletici ve ağırlaştırıcı nedenleri, bunların göreceli ağırlığını ve cezanın türü ile miktarına ilişkin somut nedenleri; cezayı azaltmak, artırmak veya kişiyi cezayı çekmekten muaf tutmak için uygulanan kuralları ayrı ayrı inceler. Suçun kurucu unsurlarına dâhil olan hususlar, daha ağır cezanın bağımsız gerekçesi olarak yeniden dikkate alınmaz.”

§ 44. Madde 311'de aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 3. fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“(3) Her duruşmanın açılışından kapanışına kadar, aralar ve gizli müzakereler hariç, kesintisiz ses kaydı yapılır. Mahkeme ayrıca görüntü kaydı yapılmasına karar verebilir. Duruşmaya başkanlık eden hâkim, duruşmayı açarken hazır bulunanlara kayıt hakkında bilgi verir. Tanıkların korunmasına, gizli bilgiye ve kapalı duruşmalara ilişkin kurallar uygulanır.”

2. 4-6. fıkralar eklenir:

“(4) Kayıt dosyaya konulur ve dosyanın saklama süresi boyunca saklanır. Başlangıç, bitiş, kesintiler ve teknik arızalar yazılı tutanağa geçirilir. Silmeye veya değiştirmeye karşı koruma, yedek kopya ve erişim ile kopyalamanın izlenebilirliği sağlanır. 110a. maddenin kuralları kıyasen uygulanır.

(5) Öngörülemeyen bir teknik arıza veya aniden ortaya çıkan başka bir nesnel engel durumunda kayıt derhâl yeniden sağlanır; bu mümkün değilse, delillerin korunması veya bir katılımcının yaşamının, sağlığının ya da kişi özgürlüğünün korunması amacıyla ertelenemeyen işlemler dışında kayıtsız işlem yapılmaz. Mahkeme, somut engeli, ortaya çıktığı zamanı, giderilmesi için alınan önlemleri ve aciliyet nedenlerini tutanakta belirtir. Donanımın önceden sağlanmaması veya bakımının yapılmaması, olağan duruşmaların kayıtsız yürütülmesine gerekçe oluşturmaz. Bu hâllerde açıklamalar, tanık beyanları, bilirkişilerin cevapları, talepler, itirazlar ve kararlar yazılı tutanağa ayrıntılı olarak geçirilir. Teknik imkânsızlık, mahkemeyi bir sonraki duruşmada kayıt sağlama yükümlülüğünden muaf tutmaz.

(6) Taraflara, müdafilere ve diğer tarafları temsil eden avukatlara, duruşmadan sonra en geç üç gün içinde kayda erişim ve kopyasını alma olanağı sağlanır. Kanun bir kopyanın verilmesini sınırlıyorsa, ilgili koruma önlemlerine tabi olarak mahkemede kaydı dinleme veya izleme olanağı sağlanır. Kayıt, yazılı tutanağın doğruluğu ve eksiksizliği ile usul kurallarına uyulmasının doğrulanmasına hizmet eder; yazılı tutanak hazırlama yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 23 / 39 SAYFASI

§ 45. Madde 312'de aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 1. fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“(1) Taraflar, yazılı tutanağın hazırlandığının bildirilmesinden itibaren yedi gün içinde yazılı düzeltme ve ekleme talepleri sunma hakkına sahiptir. Bildirim, tutanağın imzalanmasından hemen sonra gönderilir. Yazılı tutanağa veya 311. madde kapsamında mevcut bir kayda erişim sağlanmamışsa süre, erişim sağlandığında başlar; bu tarih dosyada belgelendirilir.”

2. 3. ve 4. fıkralar eklenir:

“(3) Talep, kaydın ilgili bölümüyle karşılaştırılarak incelenir ve yedi gün içinde gerekçeli karar verilir. Kayıt yoksa veya ilgili bölümü kullanılamıyorsa, tarafların somut olarak belirttikleri bilgiler ile duruşmanın içeriğine ilişkin mevcut diğer kaynaklar incelenir. Talep, yalnızca kaydın bulunmaması veya hasar görmüş olması nedeniyle reddedilemez.

(4) Talep, karar ve düzeltilmiş veya tamamlanmış tutanak, asıl tutanakla birlikte dosyada saklanır. Nihai yargısal işleme karşı başvurulduğunda ilgili yargı derecesi, ileri sürülen başvuru nedenleri veya resen denetim bakımından önem taşıyorsa talebe ilişkin kararı da denetler.”

§ 46. Madde 320'nin 2. fıkrasına aşağıdaki ikinci cümle eklenir: “Sınırlama, 248. maddenin 3. fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde belirtilen hâllerde de uygulanmaz.”

§ 47. Madde 339'a 4. ve 5. fıkralar eklenir:

“(4) İstinaf incelemesinin sonucundan bağımsız olarak mahkeme, istinaf başvurusunda, savcı protestosunda ve bunlara karşı sunulan görüşlerde yer alan esaslı savlara somut cevap verir. Mahkeme; tartışmalı delil değerlendirmesini, delil materyalinin kabul edilemezliği veya çarpıtılması, ilgili delillerin incelenmemesi, mahkeme heyetinin hukuka aykırı oluşumu veya taraflılık ve delil toplanmasının ya da incelenmesinin gerekçesiz reddi iddialarını bağımsız olarak inceler. İlk derece mahkemesinin gerekçesine atıf, somut olarak tartışılan sonuçlara cevap vermenin yerini tutmaz.

(5) Mahkeme bir ihlal saptadığında, ihlalin tarafların haklarına ve hükmün doğruluğuna etkisini ve giderilme biçiminin nedenlerini belirtir. Yeni bir hüküm verildiğinde veya ceza değiştirildiğinde 305. maddenin 7. ve 8. fıkraları kıyasen uygulanır.”

§ 48. Madde 348'e 6. ve 7. fıkralar eklenir:

“(6) İç çelişkiler, bağımsız bir delil analizinin bulunmaması veya belirleyici delillerin ya da savların incelenmemesi nedeniyle, verilen gerekçeler esaslı bir sorun hakkındaki kararın olgusal ve hukuki dayanaklarının anlaşılmasına olanak vermiyorsa, 3. fıkranın 2. bendi anlamında gerekçe yokluğu da söz konusu olur. Bu dayanakların denetlenmesini engellemeyen bir eksiklik, 3. fıkranın 1. bendi uyarınca değerlendirilir ve tek başına gerekçe yokluğuyla bir tutulmaz.

(7) Başvuru nedeninde delil materyalinin içeriğinin çarpıtıldığı veya belirleyici delillerin incelenmediği ileri sürülmüşse, temyiz incelemesini yapan mahkeme, dosya materyali temelinde vicdani kanaatin oluşturulmasına ilişkin kurallara uyulup uyulmadığını inceler. Bu denetim, yeni olgusal tespitlerin bağımsız olarak yapılmasını veya

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 24 / 39 SAYFASI

hukuka uygun bir delil değerlendirmesinin başka bir değerlendirmeye değiştirilmesini içermez; mahkemenin 354. maddenin 5. fıkrasının ikinci cümlesindeki yetkileri kullandığı hâller saklıdır.”

§ 49. Madde 351'in 2. fıkrasına aşağıdaki ikinci cümle eklenir: “Sınırlama, 248. maddenin 3. fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde belirtilen hâllerde de uygulanmaz.”

§ 50. Madde 360'ın 2. fıkrasına aşağıdaki ikinci cümle eklenir: “Sınırlama, 248. maddenin 3. fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde belirtilen hâllerde de uygulanmaz.”

§ 51. Madde 368'de:

1. 1. fıkradaki “iki yıl” ibaresi “bir yıl” olarak değiştirilir.

2. 2. fıkra:

a) Birinci cümledeki “bir yıldan fazla zaman geçmişse” ibaresi “altı aydan fazla zaman geçmişse” olarak değiştirilir;

b) İkinci cümle aşağıdaki şekilde değiştirilir: “369. maddenin 2. fıkrası uyarınca bir süre belirlenmişse, süre dolduktan sonra; diğer bütün hâllerde ise mahkemenin kararından itibaren altı ay geçtikten sonra yeni bir talep sunulabilir.”

3. 3. fıkraya aşağıdaki ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Talep doğrudan ilgili ilk derece mahkemesine de sunulabilir. Savcı, onaylı bir kopyanın kullanılabileceği acil işlemlerin yapılmasını durdurmaksızın, istenen dosyayı üç gün içinde gönderir.”

4. 5. fıkra eklenir:

“(5) Suç isnat edilen kişi tutuklu veya ev hapsinde ise 1. fıkradaki talep, özgürlüğün fiilen sınırlandırılmasından itibaren üç ay geçtikten sonra sunulabilir. 4. fıkradaki mahkeme, ilgili ilk derece mahkemesidir.”

5. 6. fıkra eklenir:

“(6) Mahkemenin 369. madde uyarınca belirlediği süreye uyulmamışsa, sürenin dolmasından hemen sonra yeni bir talep sunulabilir. Durdurmanın devamının denetlenmesinde 245a. madde uygulanır.”

§ 52. Madde 369'a 4-6. fıkralar eklenir:

“(4) 2. fıkradaki karar, işlemlerin delil olarak önemini, bir kişiye resmen suç isnat edilmesini veya dosyadaki nihai işlemi önceden belirlemeksizin, gerekçesiz gecikmeyi ve giderilmesi için gerekli önlemleri somut olarak belirtir. Bir örnek, başvurana ve karara uyması gereken makama verilir.

(5) Makam, belirlenen sürenin dolmasından itibaren üç gün içinde yapılan işlemler ve varsa uyulmama nedenleri hakkında mahkemeye ve başvurana bir açıklama sunar. Mahkeme, açıklamanın alınmasından veya açıklamayı sunma süresinin dolmasından itibaren yedi gün içinde uyumu resen denetler. Uyulmaması hâlinde uygun yeni bir süre belirler; gerekçesiz hareketsizliğe işaret eden bilgiler varsa, materyali kendi yetkileri çerçevesinde incelenmek üzere yetkili idari yöneticiye ve Yüksek Yargı Kurulu Teftiş Kuruluna gönderir. Açıklamanın veya dosyanın sunulmaması, saptanabilen olgular hakkında karar verilmesini engellemez. Mahkemenin kararı tek başına disiplin ihlalini veya ceza sorumluluğunu saptamaz.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 25 / 39 SAYFASI

(6) Süreye uyulmaması, ceza muhakemesinin kendiliğinden sona ermesi sonucunu doğurmaz ve makamı karar verme yükümlülüğünden muaf tutmaz. Denetimde, dosyanın en son durdurulmasından, yeniden başlatılmasından, geri gönderilmesinden veya yeniden atanmasından önceki gecikmeler de dikkate alınır.”

§ 53. Madde 382'nin 7. fıkrasına aşağıdaki ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleler eklenir: “Mahkeme, ikrarın kabul edilebilir dosya materyaliyle desteklenip desteklenmediğini, suç isnat edilen kişinin müdafiden fiili yardım ve materyale yeterli erişim alıp almadığını ve kişinin rızasının özgür ve bilgilendirilmiş olup olmadığını denetler. Kararda, 381. maddenin 4. fıkrası dikkate alınarak, kararlaştırılan cezanın orantılılığı ve uygulanmışsa Ceza Kanunu'nun 55. maddesinin uygulanması hakkında gerekçe belirtilir. Yalnızca savcı ile müdafî arasındaki anlaşma, onay için yeterli neden oluşturmaz.”

§ 54. Madde 388a aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“Suç isnat edilen, on dört ile on sekiz yaş arasındaki kişinin ifadesinin sesli görüntü kaydıyla alınması

Madde 388a. Duruşma öncesi aşamada, suç isnat edilen on dört ile on sekiz yaş arasındaki kişinin her ifade alma işlemi, 237-240. maddelerdeki usulle sesli görüntü kaydına alınır. 388. maddenin 1. ve 2. fıkralarında belirtilen kişilerin hazır bulunması, makamı bu yükümlülüğünden muaf tutmaz.”

§ 55. Madde 411a'ya aşağıdaki ekler yapılır:

1. 1. fıkraya aşağıdaki ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “İhbarı alan makam, ihbarı ve mevcut ilgili materyali derhâl, ancak alındığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde Yüksek Temyiz Mahkemesi Ceza Dairesi Başkanına gönderir. Başka bir makamın ön inceleme yapması, gönderimin geciktirilmesine neden oluşturmaz ve 212. maddenin 2. fıkrasındaki acil işlemleri engellemez.”

2. 2. fıkraya aşağıdaki ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Sevk, ihbarı sunana da gönderilen gerekçeli bir işlemle yapılır. Bu işlem, duruşma öncesi ceza muhakemesinin başlatılmasının reddi sayılmaz ve savcının ihbar hakkında verdiği kararın 213. madde uyarınca denetlenmesini dışlamaz.”

3. 7. fıkra eklenir:

“(7) Gelen bütün materyal ve sonraki hareketleri; tarih, saat, gönderen ve alıcı belirtilerek kaydedilir. Kanunun öngördüğü hâllerde ihbarı sunanın kimliğinin korunması sürdürülür. İçeriğe erişim yalnızca buna yetkili makam ve kişilere verilir; Başsavcı, yardımcıları ve idari yöneticiler yalnızca görevleri nedeniyle erişim elde etmez.”

§ 56. Madde 411b'ye 6. fıkra eklenir:

“(6) Gerekçe gösterme, materyale erişim, erişim talep edilmişse itiraz süresinin hesaplanması ve mahkeme talimatlarına uyulması bakımından 199. maddenin 3-5. fıkraları, 213. maddenin 11. fıkrası ve 213r. maddenin 1. fıkrası, 3. fıkrasının birinci cümlesi ve 5. fıkrası kıyasen uygulanır. Tekrarlanan ret kararına karşı, 1-4. fıkralardaki usul ve süreler içinde itiraz edilir. Erişime ilişkin uyuşmazlıklarda Sofya Şehir Mahkemesi yetkilidir. Bu hükümlerin uygulanması, bu Bölüm kapsamındaki savcının belirlenmesine, reddine ve denetimine ilişkin özel usulü değiştirmez.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 26 / 39 SAYFASI

§ 57. Madde 411r'ye 10. fıkra eklenir:

“(10) Bu Bölüm kapsamında yürütülen muhakemede, 234. maddenin 3. fıkrasında idari yöneticiye veya onun yetkilendirdiği savcıya tanınan yetki, yalnızca bu maddenin 1. fıkrası uyarınca denetim yapan savcı tarafından kullanılır. 234. maddenin 4., 6. ve 12-14. fıkraları uygulanır. Kanunda öngörülen usulî zorlama tedbirleri ve gecikmeye ilişkin yargısal denetim korunur.”

§ 58. Madde 419'un 1. fıkrasının ikinci cümlesinde, “243a. maddenin 4. fıkrasının 1. ve 2. bentleri” ibaresinden sonra “2436. maddeyle birlikte uygulandığı hâller dâhil” ibaresi eklenir.

§ 59. Madde 420'ye 5. ve 6. fıkralar eklenir:

“(5) Hükümlü, Ceza Kanunu'nun 78a. maddesi uyarınca idari ceza uygulanarak ceza sorumluluğundan muaf tutulan kişi, mağdur, mağdurun mirasçıları ve zarar gören tüzel kişi; ilgili olgular kesinleşmiş bir hükümle saptanmışsa, 422. maddenin 1. fıkrasının 1. ve 2. bentlerindeki nedenlere dayanarak bağımsız biçimde yargılamanın yenilenmesini isteyebilir. Talebe hükmün bir örneği eklenir veya makamın hükmü resen elde etmesi için gerekli bilgiler sunulur. Talepte, saptanan olgu ile kaldırılması istenen işlem arasındaki bağlantı ve dosyanın sonucu bakımından önemi belirtilir. 421. maddenin 1. fıkrası ve 422. maddenin 3. fıkrası uygulanır. Mahkeme, mağdurun, mağdurun mirasçılarının veya zarar gören tüzel kişinin talebi üzerine, kişinin aleyhine yargılamanın yenilenmesine izin verirse, yeniden incelemede bu talep, yalnızca kabul edildiği ölçüde, 355. maddenin 2. ve 3. fıkraları uyarınca özel iddia tarafının kanun yolu başvurusu etkisini doğurur.

(6) 420a. madde uyarınca yapılan inceleme tamamlandıktan sonra hükümlü veya Ceza Kanunu'nun 78a. maddesi uyarınca ceza sorumluluğundan muaf tutulan kişi, inceleme bulgularına dayanarak kendi lehine 422. maddenin 1. fıkrasının 1-3. bentlerinde belirtilen bir nedenle bağımsız biçimde yargılamanın yenilenmesini isteyebilir. Talebe inceleme sonuçları eklenir veya makamın bunları resen elde edebilmesi için dosya belirtilir. 422. maddenin 1. ve 2. fıkralarındaki koşullar korunur.”

§ 60. Madde 420a eklenir:

“Hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi nedenlerinin incelenmesi

Madde 420a. (1) Hükümlü, Ceza Kanunu'nun 78a. maddesi uyarınca idari ceza uygulanarak ceza sorumluluğundan muaf tutulan kişi veya bu kişinin müdafii, 420. maddenin 1. fıkrasında belirtilen savcıdan, kişinin lehine 422. maddenin 1. fıkrasının 1-3. bentlerindeki nedenleri incelemek amacıyla somut işlemler yapmasını isteyebilir.

(2) Talepte, incelenecek olgu, kesinleşmiş işlemin doğruluğu bakımından önemi, bilgi kaynağı ve istenen işlemler belirtilir. Kişinin hukuken erişemediği veya toplanması bir devlet makamının yetkisine giren delilleri önceden elde etmiş olması aranmaz.

(3) Savcı, talebi aldıktan sonra bir ay içinde gerekçeli karar verir. İstenen işlem kanunla yasaklanmışsa, yapılması nesnel olarak imkânsızsa, belirtilen nedenle ilgisizse veya daha önce yapılmış ve yeni ilgili olgular sunulmamışsa ret mümkündür. Daha önce incelenmiş delillerin farklı değerlendirilmesi tek başına yeni bir incelemeyi haklı kılmaz. Karar, talebi sunana ve müdafiiine derhâl bildirilir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 27 / 39 SAYFASI

(4) Talep kabul edilirse savcı, işlemleri, yetkili makamı ve bunların yapılması için üç ayı aşmayan bir süreyi belirler. Süre, somut olarak belirtilmiş nesnel engellere ve kalan işlemlere dayanılarak üst savcı tarafından her defasında en çok üç ay uzatılabilir. Her uzatma kararı, itiraz süresi ve usulüne ilişkin açıklamayla birlikte talebi sunana ve müdafisine derhâl bildirilir. Delillerin toplanmasına ve incelenmesine bu Kanun'un soruşturma kuralları ile etkilenen kişilerin haklarına ilişkin güvenceler uygulanır. Suça işaret eden bilgiler varsa 207-213. maddeler de uygulanır. İnceleme tamamlandıktan sonra savcı, kanuni sınırlamalara tabi olarak talebi sunana ve müdafisine ilgili materyale erişim sağlar ve bir ay içinde yargılamanın yenilenmesini isteyip istememeye karar verir.

(5) 3. fıkradaki ret kararına ve 4. fıkradaki her süre uzatma kararına karşı, bildirimden itibaren on dört gün içinde 424. madde uyarınca yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. Süre uzatımına itiraz edilmesi incelemeyi durdurmaz. Karar verme veya incelemeyi yürütme süresi ilgili işlem yapılmadan sona ererse talebi sunan kişi, hareketsizlik nedeniyle aynı mahkemeye başvurabilir. İtiraz doğrudan mahkemeye sunulabilir; mahkeme materyali ister ve savcı üç gün içinde gönderir.

(6) Mahkeme, materyalin alınmasından itibaren on dört gün içinde, ancak başvurudan itibaren en geç bir ay içinde kapalı oturumda veya gerektiğinde aynı süre içinde talebi sunanın, müdafinin ve savcının çağrıldığı açık duruşmada itirazı inceler. Materyalin sunulmaması, hareketsizlik hakkında karar verilmesini engellemez. Mahkeme, gerekçeli ve kesin bir kararla itiraz edilen kararı onar veya kaldırarak dosyayı, işlenen ihlal ve yapılması gereken inceleme hakkında bağlayıcı talimatlarla geri gönderir. Uzatmayı kaldırırken incelemenin tamamlanması için uygun bir süre belirler. Hareketsizlik hâlinde, karar verilmesi veya somut işlemlerin yapılması için uygun bir süre belirler. Talimatlar herhangi bir kişinin suçluluğunu önceden belirleyemez.

(7) 6. fıkra uyarınca karar veren heyetin üyeleri, aynı nedene dayalı bir yargılamanın yenilenmesi talebinin sonraki incelemesine katılamaz.

(8) Bu madde, kanun yolu başvuruları veya yargılamanın yenilenmesi talepleri için belirlenen süreleri durdurmaz veya uzatmaz; kesinleşmiş işlemin infazını durdurmaz. Belirlenmiş bir delil kaynağının kaybolmasına ilişkin yakın bir risk varsa savcı, korunması için kanunun izin verdiği önlemleri derhâl alır.

(9) Avrupa Savcılığının görev alanına giren dosyalarda, bu madde kapsamındaki savcılık yetkileri, (AB) 2017/1939 sayılı Tüzüğe uygun olarak Avrupa Savcılığının yetkili organınca kullanılır.”

§ 61. Madde 421'e 5. fıkra eklenir:

“(5) Bir hükümlünün veya Ceza Kanunu'nun 78a. maddesi uyarınca ceza sorumluluğundan muaf tutulan bir kişinin lehine, 420. maddenin 5. ve 6. fıkraları uyarınca yapılan talep süreye tabi değildir. Diğer bütün hâllerde 1. fıkra uygulanır.”

§ 62. Madde 422'ye 3. fıkra eklenir:

“(3) Muhakemenin kesinleşmiş bir yargısal işlemle hakkında sonuçlandığı kişinin aleyhine yargılamanın yenilenmesine, ancak 1. fıkradaki nedenin yeni veya

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 28 / 39 SAYFASI

sonradan ortaya çıkarılan olgulardan ya da önceki muhakemede adilliği etkileyen ve dosyanın sonucunu değiştirebilecek temel bir sakatlıktan oluşması hâlinde izin verilir. Mahkeme, bu koşulların varlığı hakkında ayrı gerekçe sunar. Önceden bilinen delillerin farklı değerlendirilmesi veya kesinleşmiş işlemin hukuki sonuçlarına ilişkin salt görüş ayrılığı böyle bir sakatlık oluşturmaz. Bu fıkra, yargılamanın yenilenmesi için bağımsız bir neden yaratmaz veya 421. maddenin 1. fıkrasındaki süreyi uzatmaz.”

GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

§ 63. Yargı Sistemi Kanunu'na (yayımlandığı Resmî Gazete: 2007 tarihli 64 sayılı; değişiklik ve ekler: 2008 tarihli 69 ve 109 sayılı, 2009 tarihli 25, 33, 42, 102 ve 103 sayılı, 2010 tarihli 59 sayılı, 2011 tarihli 1, 23, 32, 45, 81, 82 ve 93 sayılı, 2012 tarihli 20, 50 ve 81 sayılı, 2013 tarihli 15, 17, 30, 52, 66, 70 ve 71 sayılı, 2014 tarihli 19, 21, 53, 98 ve 107 sayılı, 2015 tarihli 14 sayılı, 2016 tarihli 28, 39, 50, 62 ve 76 sayılı, 2017 tarihli 13, 14, 63, 65, 85, 90 ve 103 sayılı, 2018 tarihli 7, 15, 49 ve 77 sayılı, 2019 tarihli 17, 19, 29, 64 ve 83 sayılı, 2020 tarihli 11, 86, 103, 109 ve 110 sayılı, 2021 tarihli 16, 41, 43 ve 80 sayılı, 2022 tarihli 15, 24, 32, 56 ve 62 sayılı, 2023 tarihli 11, 48, 66, 69, 84, 86 ve 108 sayılı, 2024 tarihli 18 ve 67 sayılı, 2025 tarihli 6, 63, 65 ve 87 sayılı, 2026 tarihli 16, 17, 51, 55, 60 ve 69 sayılı) aşağıdaki ekler yapılır:

1. Madde 9'a 5. ve 6. fıkralar eklenir:

“(5) Ceza muhakemesinde ve suç ihbarlarına ilişkin dosyalarda, ilk atamanın ve sonraki her atamanın tutanağı materyale konulur; tarih, saat, uygulanan atama kurallarının sürümü, seçim anında aday havuzunun yapısı, seçime dâhil edilen kişiler ve bir kişinin seçim dışında bırakılmasının nedenleri belirtilir. Yeniden atama hâlinde, değişikliğin nedenini gösteren gerekçeli işlem de konulur. Atama geçmişi, dava veya inceleme dosyasının saklama süresi boyunca korunur.

(6) Dava veya inceleme dosyasına erişim hakkı olan kişiler, 5. fıkradaki belgelere de erişebilir. Korunan kişisel veriler, yetkili yargı mensubunun hukuka uygun biçimde belirlendiğinin doğrulanmasını engellemeksizin karartılır.”

2. Madde 145'in 2. fıkrasına aşağıdaki üçüncü cümle eklenir: “Ön inceleme bir suç ihbarına ilişkinse Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 212a. ve 213b. maddeleri de uygulanır.”

§ 64. (1) Bu Kanun, tamamlanmamış muhakemeler dâhil, yürürlüğe girmesinden sonra yapılan usul işlemlerine uygulanır. Yeni teknik koşullar, bu tarihten önce hukuka uygun biçimde toplanmış materyalin kabul edilemezliği için bağımsız bir neden oluşturmaz.

(2) Devam eden muhakemelerde, 107. maddenin 7. fıkrasındaki envanter iki ay içinde hazırlanır. Bu, savunmanın hazırlanması veya tutmaya itiraz için gerekli mevcut materyale erişimin sağlanmasını ertelemesiz.

(3) 65a. madde ve 270. maddenin 5. fıkrasındaki ilk periyodik denetim, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde yapılır; bu süre dolmadan yapılmış esasa ilişkin bir yargısal denetim, ilk periyodik denetimin yerine geçer. Duruşma öncesi aşamada savcı, dosyayı en geç yirminci gün mahkemeye gönderir.

(4) Bu Kanun yürürlüğe girdiğinde durdurulmuş olan muhakemelerde, 245a. madde uyarınca ilk inceleme bu tarihten itibaren üç ay içinde yapılır. Resen yargısal denetime tabi hâllerde savcı, yürürlüğe girmeden itibaren bir ay içinde devam eden durdurulmuş muhakemeleri yetkili mahkemeye bildirir; mahkeme ilk incelemeyi üç aylık süre içine planlar. Bu hüküm, nedenler ortadan kalkmışsa derhâl

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 29 / 39 SAYFASI

yeniden başlatmayı veya sunulmuş bir yeniden başlatma talebinin incelenmesini ertelemek.

(5) Bu Kanun yürürlüğe girdiğinde devam etmekte olan ve 207. veya 213. madde uyarınca karar verilmemiş suç ihbarı dosyalarında savcı, bu tarihten itibaren bir ay içinde karar verir. Bu süreden sonra 213b. madde uygulanır. Bu, 207. maddenin 1. fıkrasındaki koşullar varsa muhakemenin başlatılmasını ertelemek.

§ 65. (1) 420. maddenin 5. ve 6. fıkraları, 421. maddenin 5. fıkrası ve 422. maddenin 3. fıkrası, muhakemenin hakkında sonuçlandırılmış kişinin aleyhine yargılamanın yenilenmesi için dolmuş süreleri yeniden başlatmaksızın, kesinleşmiş yargısal işlemlere de uygulanır.

(2) 311. maddenin 3-6. fıkraları, bu hükümlerin yürürlüğe girmesinden sonra yapılan duruşmalara uygulanır. Yüksek Yargı Kurulu, yetkisi içinde teknik düzenlemeleri, güvenli saklamayı ve kayıtlara erişimi organize eder. Yazılı tutanakların düzeltilmesine ilişkin kurallar, bu kuralların yürürlüğe girmesinden sonra hazırlanan tutanaklara uygulanır.

§ 66. Adalet Bakanı, İçişleri Bakanı ve Yüksek Yargı Kuruluyla eşgüdüm içinde, yayımdan itibaren altı ay içinde kayıtların teknik koşulları, dijital kopyaların asıllarıyla aynılığının doğrulanması ve bu Kanun kapsamındaki kopyalar ile kayıt günlüklerinin korunması ve saklanması hakkında bir düzenleme çıkarır. Bu düzenleme, usulî hakların sınırlandırılması için ek nedenler veya zorunlu kayda ilişkin istisnalar koyamaz.

§ 67. Bu Kanun, Resmî Gazete'de yayımlandıktan altı ay sonra yürürlüğe girer; yayım tarihinde yürürlüğe giren § 66 saklıdır.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 30 / 39 SAYFASI

GEREKÇE

Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Değişiklik ve Ek Yapılmasına İlişkin Kanun Taslağına

1. Kabulü gerektiren nedenler

Taslak, 2026 tarihli 59 sayılı Resmî Gazete'ye kadar yapılan değişiklikleri içeren konsolide Ceza Muhakemesi Kanunu ve Yargı Sistemi Kanunu'nun ilgili hükümleri dâhil olmak üzere, 25 Eylül 2026 itibarıyla hukuki çerçeve temelinde hazırlanmıştır. Ceza muhakemesinin hukuka uygun biçimde başlatılması, yürütülmesi ve sonuçlandırılması, usulî hareketsizliğe karşı etkili koruma ve ispatın ve yargısal kararların denetlenebilirliği için birbiriyle bağlantılı güvenceler önerir.

Yürürlükteki hukuk; olguların nesnel, kapsamlı ve eksiksiz incelenmesini, vicdani kanaati, masumiyet karinesini, savunma hakkını ve gerekçe gösterme yükümlülüğünü düzenler. Ret, sona erdirmeye ve durdurma kararlarına ilişkin savcılık ve yargısal denetim ile 2136., 243a. ve 244a. maddelerdeki özel mekanizmalar zaten mevcuttur. Taslak, mahkemeye daha geniş erişim, somut süreler, materyale erişim ve mahkeme talimatlarına uyumun doğrulanması yoluyla bu güvenceleri geliştirir.

213. maddenin 4. fıkrası uyarınca muhakemeyi başlatmayı reddetmeye ilişkin genel usulün yargısal denetimi, belirli bir suçlar grubuyla sınırlıdır. Ön incelemeler, dosyaların sevki ve karar verilmemesi, bu denetime erişimi geciktirebilir. Muhakemeyi başlatmak için yeterli bilgi, bir kişiye resmen suç isnat etmek için yeterli delil ve mahkûmiyet için gerekli ispat derecesi birbirinden ayrılmalıdır. Mevcut bir bilgi kaynağının incelenmemesi, kendi başına ret nedeni hâline gelmemelidir.

Hukuka uygun bir durdurma, makamları durdurma nedenlerini, arama faaliyetlerini ve delil kaybı riskini izlemekten muaf tutmaz. Bağlayıcı talimatlara uyulmadan kaldırılmış bir işlemin tekrar tekrar tesis edilmesi, yargısal korumayı uygulamada etkisiz kılar. Aynı zamanda, tamamlanmış bir ceza takibinin yalnızca farklı bir vicdani kanaat nedeniyle süresiz olarak yeniden başlatılması hukuki güvenlikle bağdaşmaz. Taslak bu sorunları birlikte ele alır.

Delillere ilişkin keyfîlik; esaslı delillerin dışlanması veya incelenmemesinde, henüz incelenmemiş bir kaynağın erken reddedilmesinde, bilirkişi incelemesinin gerekçesiz reddinde, tutanakların hatalı tutulmasında ve yalnızca görünüşte gerekçe sunulmasında ortaya çıkabilir. Hem haksız mahkûmiyete hem de ceza sorumluluğunun hukuka aykırı biçimde engellenmesine karşı koruma gerekir. Dosyanın sonucu tek başına yetkinin kötüye kullanıldığını ispatlamaz; belirleyici olan, saptanabilir ihlaller ve bunların muhakemenin adilliği ve doğruluğu bakımından önemidir.

Tutarlı güvencelere duyulan gereksinim, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin S.Z. ve Kolevi dava gruplarında yaptığı infaz denetimiyle desteklenmektedir. 1545. İnsan Hakları toplantısında kabul edilen 4 Aralık 2025 tarihli karar, soruşturmanın etkililiğini ve Başsavcının soruşturulmasına ilişkin mekanizmanın uygulamada bağımsızlığını ele alır. Bu tespitler kurumsal önlemleri haklı kılar, ancak belirli bir yargı mensubunun suçluluğunu saptamaz. Taslak, Haziran 2026'daki sonraki değişiklikleri dikkate alır ve kayıt, erişim, süreler veya yargısal işlemlerin yerine getirilmesi için açık bir güvence gereken noktalarda mevcut çerçeveyi tamamlar.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 31 / 39 SAYFASI

2. Amaçlar

Temel amaç, her esaslı kararın saptanabilir bir olgusal ve hukuki dayanağa sahip olması, tarafsız ve yetkili bir makam tarafından belirlenen sürede verilmesi ve uygun denetime tabi tutulmasıdır. Bu amaç, aşağıdaki birbiriyle bağlantılı çözümlerle gerçekleştirilir.

Müdafiden erken yardım alınması. Ön incelemelerde avukat yardımından yararlanma hakkı, Yargı Sistemi Kanunu'nun (YSK) 145. maddesinin 6. fıkrasında zaten tanınmıştır. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) yeni 15a. maddesi, ek güvenceleri bir suça katılıma ilişkin fiilî şüpheyne bağlar: bilgilendirme, susma, gizli danışma, tercüman yardımı ve kişinin kendi katılımı hakkında tanık olarak ifadesinin alınmasının durdurulması. Adli yardım sağlanmasından, avukat atanmasından ve bütçeden finansmandan sorumlu makamı belirler. Yargısal koruma, ret ve hareketsizliği kapsar. Yeni bir tutma nedeni yaratılmaz ve kişiye resmen suç isnat edilmesinin yerine başka bir işlem geçirilmez.

Kayıt ve karar verme. Yeni 212a. madde, ihbar ilk olarak İçişleri Bakanlığının bir makamına ulaşmış olsa dahi, derhâl kaydı ve savcıya zamanında gönderilmesini gerektirir. Suç ihbarı hakkında karar verilmesi için doğrulanabilir bir başlangıç anı ve son süre belirlenir. Aynı olgulara ilişkin sevk, birleştirme, ayırma veya yeniden numaralandırma süreyi yeniden başlatmaz. YSK'nin 145. maddesiyle eşgüdüm, birbiriyle yarışan düzenlemeleri önler. Yeterli bilginin varlığı, devam eden bir idari, disiplin veya başka incelemeden bağımsız olarak muhakemenin zamanında başlatılmasını gerektirir. İlişkilerin özel hukuk niteliği, tek başına suç bulunmasını dışlamaz.

Ret kararlarının denetimi. Genel yargısal denetim, uyuşmazlığın bildirilen olguların savcı tarafından yapılan hukuki nitelendirmesine ilişkin olduğu hâller dâhil, kamu davasıyla takip edilen suçlara ilişkin ret kararlarını kapsayacak biçimde genişletilir. Üst savcının karar vermesi için bir süre, bu süreye uyulmaması hâlinde mahkemeye doğrudan erişim ve adlandırmaları ne olursa olsun ön incelemeyi kesin olarak sonlandıran işlemlerin eşit denetimi öngörülür. Erişim, güncel envanteri ve kopyaları kapsar; sınırlamalar ise gerekçeli ve denetlenebilir olmalıdır. İtiraz süresi, fiilen sağlanan erişimi dikkate alır. Başvuranın, olgusal dayanağını inceleme olanağı olmadan bir işleme itiraz etmesi beklenmez.

Ret kararının yargısal denetiminin Anayasa'ya uygunluğu, 10/2023 sayılı Anayasa Davasında verilen 26 Temmuz 2024 tarihli 14 sayılı Kararla doğrulanmıştır. Anayasa Mahkemesi, CMK'nin 213. maddesinin 4-6. fıkralarına yönelik itirazı reddetmiş ve soruşturma başlatma kararını, kişileri ceza sorumluluğu için yargı önüne çıkarma ve iddiayı sürdürme konusundaki anayasal görevden ayırmıştır. Önerilen genişleme bu sınırı korur: mahkeme hukuka uygunluğu ve gerekçenin yeterliliğini denetler, savcı ise gerekli usul işlemini tesis eder. Sınırlı suç listesinin kaldırılması, mahkemeye erişimin, bildirilen olguların savcı tarafından yapılan ilk nitelendirmesine bağımlılığını azaltır; bu, daha kapsamlı korumaya yönelik bir yasama tercihidir ve mevcut listenin Anayasa'ya aykırı ilan edildiği iddiası değildir.

Hareketsizliğe karşı koruma. Yeni 213b. madde, karar verilmesi için süre belirlemek amacıyla mahkemeye doğrudan başvuruyu mümkün kılar. Mahkeme, belirli bir ret kararı, suç isnadı veya sonuç emretmeden, kanuni yükümlülüğe uyulup uyulmadığını denetler. Sürenin dolması, muhakemenin kendiliğinden başlatılması veya kendiliğinden ret anlamına gelmez. Uyulmaması hâlinde, tekrar denetim, hesap verme ve yetkili makamlara kanuni yetkileri içinde sevk öngörülür. Kayıt, sürenin başlangıç anını ortaya koyar; erişim, esaslı bir

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 32 / 39 SAYFASI

itirazı mümkün kılar; gerekçe, kararı denetlenebilir hâle getirir ve sonraki açıklama, mahkeme kararına uyulup uyulmadığının saptanmasını sağlar. Bu önlemlerden yalnızca birinin tek başına getirilmesi, korumayı fiilen engelleyen diğer olanakları ortadan kaldırmaz.

Somut gerekçe ve talimatlara uyma. 199. maddeye, olguları, materyali, esaslı çelişkileri ve savları analiz etme koşulları eklenir. Önemsizlik ile suçun hafif hâli birbirinden ayrılır. Mahkemenin bir işlemi kaldırmasından sonra savcı, her bağlayıcı talimata uyum hakkında açıklama sunar. Yerine getirilmeyen talimatlar, kaldırılmış gerekçenin tekrarlanmasıyla dolanılamaz. Tekrarlanan bir ihlal saptandığında, özel düzenlemeler korunarak, rastgele atama yoluyla başka savcıya atama öngörülür. Bu, disiplin cezası değil bir usul güvencesidir ve yargı mensubunun veya suç isnat edilen kişinin sorumluluğunu önceden belirlemez.

Sona erdirmeye ve durdurma. İspat yetersizliği nedeniyle sona erdirmeden önce delil taleplerinin incelenmesi, hak sahibi kişilerin erişimi ve esaslı eksikliklerin yargısal denetimi açıklığa kavuşturulur. Durdurma hâllerinde fiilî engel, yapılan işlemler ve sonraki izin verilen işlemler ayrı ayrı belirtilir. Nedenlerin devam edip etmediği her üç ayda bir incelenir. Muhakemeyi yeniden başlatmanın reddi ve karar verilmemesi yargısal denetime tabidir. Yeni bir somut olgu, daha erken talepte bulunmaya olanak tanır. Belirlenmemiş suçlayıcı delilleri süresiz arama yükümlülüğü yaratılmaz. Belirli bir usul işlemine yönelik engel, izin verilen bütün işlemlerde hareketsizliği haklı kılmadığından, makamın resen izleme yapması gereklidir. Üç aylık inceleme, engelin ortadan kalktığını peşinen kabul etmez; hâlen var olduğunun saptanmasını gerektirir. Aramalar, delillerin korunması ve aşırı süreye karşı koruma, yalnızca önceden belirlenmiş arzulanan bir sonucu elde etmek için soruşturmayı sürdürme yasağıyla birlikte ele alınır.

Adliye yönelik saldırılarda özel güvenceler. Taslağın öngördüğü, Ceza Kanunu'nun (CK) 288., 288a. ve 289. maddeleri kapsamındaki suçların, kanunda belirtilen katılımcılar tarafından resmî görevlerini yerine getirirken işlenmesine ilişkin muhakemelerde, sona erdirmeye ve durdurmanın resen yargısal denetimi getirilir. Böylece denetim, tamamen belirli bir başvuranın girişimine veya olanaklarına bağlı olmaz. Mevcut özel düzenlemeler, paralel ve çelişkili muhakemeleri önleyecek şekilde eşgüdümüne kavuşturulur.

Sonuçlanmış ceza takibinin istikrarı. Olağan kanuni süreler dolduktan sonra sona erdirmenin olağanüstü biçimde kaldırılması için ön yargısal denetim öngörülür; bu denetim, kişinin ceza sorumluluğu hakkında esasa ilişkin kesin bir karar verildikten sonra kişinin aleyhine kaldırma istenen hâllerde, 243. maddenin 10. fıkrasındaki süre içinde de uygulanır. İstisnai nitelik, adaletin yararına genel bir atıfla değil, somut olgularla temellendirilmelidir. Muhakemenin savcı işlemiyle esastan sonuçlandığı hâller dâhil, aynı fiil nedeniyle yeniden ceza takibine ilişkin uygulanabilir yasak dikkate alınır. Bu güvence, ilk muhakeme sırasında işlenmiş ayrı bir suçun soruşturulmasını engellemez.

Soruşturma için makul süreler. Her uzatma, ne yapıldığını, kalan işlemleri ve somut engelleri belirtmelidir. Uzayan soruşturma, gecikme bakımından daha erken yargısal denetime tabidir; hızlandırma talebi doğrudan mahkemeye sunulabilir. Belirlenen süreye uyum hakkında açıklama verilir ve sonradan denetim yapılır. Gecikme, muhakemenin kendiliğinden sona ermesine yol açmaz ve tek başına

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 33 / 39 SAYFASI

hukuka uygun işlemleri geçersiz kılmaz. Taslak, Haziran 2026 değişikliklerinden sonra 368. ve 369. maddelerdeki yargısal usulü geliştirir. 234. madde uyarınca belirli bir uzatmanın denetimi, gerekçesiz gecikmeye ilişkin genel denetimden ayrılır. Tutulan kişiler için hızlandırmaya daha erken erişim, kişi özgürlüğüne devam eden müdahale nedeniyle haklıdır.

Delillere erişim ve delillerin güvenilirliği. İlgili materyalin envantere alınması ve korunması, iddia makamının dayanmayı amaçlamadığı materyali de kapsar. Yeni 227a. madde, somut olarak belirlenmiş sınırlamalara tabi, yargı yoluyla sağlanabilen erişim getirir. Nesnelerin, numunelerin ve dijital verilerin hareket kayıtları, ifade almanın kayda alınması ve bilirkişi incelemesinin birincil verilerine erişim; gerçekliğin, bütünlüğün ve güvenilirliğin doğrulanmasına olanak tanır. Mahkeme, bilirkişi yöntemlerine ilişkin itirazları ve ek ya da tekrarlanan bilirkişi incelemesinin reddi nedenlerini somut olarak incelemelidir. Görüntü kaydı, on dört ile on sekiz yaş arasındaki kişilerin korunmasıyla eşgüdümüne kavuşturulur ve muhakeme başlatılmadan önce bilgi alınmasına ilişkin belirtilen hâlleri kapsar. 239. maddenin 6. fıkrasındaki mevcut mühürleme kuralına yapılan atıf düzeltilir.

Kabul edilebilirlik ve silahların eşitliği. İşkence, hukuka aykırı zorlama veya belirtilen savunma hakkı ihlalleriyle elde edilen ifadelerin kullanılması yasaklanır. Bu yasak, başka bir belge yoluyla veya ifadeyi alan kişinin dinlenmesiyle dolanılamaz. Kabul edilebilirliğe ilişkin somut itirazlar hakkında gerekçeli yargısal karar verilmesi için usul belirlenir. Delil toplamanın mahkemece reddi, henüz elde edilmemiş bir kaynağın güvenilirliği erken reddedilmeksizin, denetlenebilir nedenlere bağlanır. İzlenebilirlik ve erişim, delile önceden belirlenmiş bir ağırlık kazandırmaz. Kayıt günlüğündeki giderilebilir bir eksiklik kendiliğinden dışlamaya yol açmaz; teknik doğruluk iddiası da somut yöntemin yargısal incelemesinin yerini tutmaz. Kabul edilebilirlik kararı, güvenilirliğin değerlendirilmesinden ayrılır; her ara karara karşı ayrı başvuru bulunmaması, nihai işlemle birlikte denetimi korurken muhakemenin parçalanmasını sınırlar.

Kişi özgürlüğü. Duruşma öncesi aşamada her otuz günde ve mahkeme aşamasında her altmış günde bir periyodik denetim, savunmanın girişimini tamamlar. 63. maddenin 4. fıkrasındaki azami süreler artırılmaz. 65. maddenin 6. fıkrasının kaldırılması, yeni bir talebin önündeki geçici engeli kaldırır. İsnadın ağırlığı ve artırılan cezalar kendiliğinden tutmayı haklı kılmaz. Her risk, daha hafif tedbirlerin yetersizliği, toplam süre, sağlık ve gerekli tedavi hakkında güncel gerekçe gerekir. Seçilen denetim sıklığı, Avrupa Birliği hukukunun veya Sözleşme'nin doğrudan gerektirdiği bir süre değil, ek bir ulusal güvencedir. Savunmanın istediği denetim, bir sonraki resen denetime kadar ertelenmez. Daha önce yapılmış esasa ilişkin yargısal denetimin sonraki sürenin başlangıcı olarak kullanılması, gereksiz tekrarları önler.

Tarafsızlık ve tutanakların tutulması. Tartışmalı bir ret talebi, başka bir rastgele seçilmiş hâkim veya heyet tarafından kısa süre içinde karara bağlanır. Böyle bir heyetin oluşturulamadığı durumlar için usul ve tekrarlanan aynı taleplerle engellemeye karşı koruma öngörülür. Hâkim hakkında yapılan ihbar, hâkimin kendiliğinden dosyadan çıkarılmasına yol açmaz. Zorunlu ses kaydı, duruşmanın denetlenmesi için güvenilir bir dayanak sağlar. Ani bir teknik engele ilişkin istisna, acil işlemlerle sınırlıdır. Yazılı tutanak korunur; düzeltmeler kayıtlarla karşılaştırılarak incelenir, süre bildirim ve erişime bağlanır ve ilk sürüm izlenebilir kalır.

Hükümler ve üst yargı derecelerinin denetimi. Mahkeme, iddia ve savunmanın esaslı savlarını inceler, çelişkileri çözer ve delile dayalı ve hukuki sonuçlarını gerekçelendirir. Mahkûmiyet, isnadın şüpheye yer bırakmayacak biçimde ispatlanmasını gerektirir; beraat

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 34 / 39 SAYFASI

hükümü, saptanmamış olguları veya fiilin suç oluşturmadığı hukuki nedenleri belirtir. Sanık masumiyetini ispatlamaz ve gerçek faili belirlemesi aranmaz. Cezanın bireyselleştirilmesi ayrı gerekçelendirilir. İstinaf mahkemesi kendi denetimini yapar; temyiz denetimi ise gerekçedeki ağır sakatlıkları ve delil değerlendirmesindeki usul ihlallerini kapsar. Metnin hazırlanmasındaki her eksiklik gerekçe yokluğu sayılmaz ve temyiz denetimi, olgular hakkında genel bir üçüncü yargı derecesine dönüşmez.

Yargılamanın yenilenmesi. Sahte deliller veya muhakemeye katılan bir makamın işlediği bir suç kesinleşmiş hükümle saptanmışsa, etkilenen kişilere mevcut nedenler temelinde mahkemeye sınırlı doğrudan erişim verilir. Yeni 420a. madde, hükümlünün veya CK'nin 78a. maddesi uyarınca ceza sorumluluğundan muaf tutulan kişinin lehine yeni olguların somut incelemesini; gerekçeli karar ve ret ile hareketsizliğin denetimiyle birlikte düzenler. İncelemeden sonra, sonuçlarına dayanan bağımsız bir talep de öngörülür. Bilinen delillerin sırf farklı değerlendirilmesi nedeniyle kişinin aleyhine yargılamanın yenilenmesine izin verilmez; yeni maddi nedenler yaratılmaz ve dolmuş süreler kişinin aleyhine yeniden başlatılmaz. Mağdurun 420. maddenin 5. fıkrasındaki doğrudan talebi, ilgili olguyu saptayan bir hükmün zaten kesinleşmiş olması ve bu olgunun ilk dosyanın sonucu açısından önem taşıması koşullarına bağlıdır. Yeniden incelemenin sonuçları, yalnızca kabul edilen talebin kapsamı içinde, 355. maddenin 2. ve 3. fıkralarıyla açıkça eşgüdümle kavuşturulur. Bu kapsamın dışında resen aleyhe değişikliğe izin verilmez. 420a. madde kapsamındaki usul, hükümlünün yararınadır ve her kesin hükme tekrar tekrar itiraz etmek için genel bir usul değildir.

Organizasyon, suç kabul anlaşmaları ve rastgele atama. Organizasyona ilişkin süreler, 107. maddenin 4. fıkrasını ortadan kaldırmaz. Daha sonra ortaya çıkan veya öğrenilen ihlallere ilişkin istisnalar, 320., 351. ve 360. maddelerle eşgüdümle kavuşturulur. Suç kabul anlaşmaları, izin verilen kapsamını ve 381. maddenin 4. fıkrasındaki kuralı korur; ancak mahkeme, CK'nin 55. maddesi uyarınca da dâhil olmak üzere, delil desteğini, savunmanın erişimini ve orantılılığı inceler. YSK'ye yapılan ekler, ilgili kişisel veriler korunarak, ilk ve sonraki atamayı, seçim dışında bırakılmayı ve yargı mensubunun değiştirilme nedenlerini izlenebilir hâle getirir.

Yeni başvuru yollarının kötüye kullanılmasına karşı güvenceler, ilgili denetimle orantılıdır. Ret talepleri tarafsızlıkla ilgili olgular gerektirir ve tekrarlanan aynı talepler dosyayı engellemez. Delil talepleri ilgililik ve gereklilik bakımından değerlendirilir; yeni denetimler, istenen her delilin toplanmasını gerektirmez. Mahkemenin bir işlemi kaldırması, sonraki savcıyı ismen seçmez ve kendiliğinden disiplin veya ceza sorumluluğu doğurmaz. Böylece karar veren makamın bağımsızlığı, karar dayanaklarının denetlenebilirliğiyle birleşir.

Kurumsal bağımlılıklara ve usul yetkilerinin kötüye kullanılmasına karşı ek güvenceler

111. maddeye, el konulan bir nesne üzerinde hak ileri sürdüğü bilinen kişiler için, başka bir usulî sıfatlarından bağımsız koruma hakkı eklenir. Denetim; reddi, nesnenin başka bir kişiye teslimine izin verilmesini ve karar verilmemesini kapsar. Fiilî teslimden önce bildirim ve durdurucu etki, haklara geri döndürülemez müdahaleyi önler. Periyodik denetim, güncel delil gerekliliği ve orantılılık arar. Mülkiyet uyuşmazlığı, 113. madde uyarınca hukuk mahkemesinin konusu olarak kalır; ceza mahkemesi bunu kesin hüküm gücüyle çözmez. Avrupa Birliği Adalet Divanının (ABAD) 12 Mayıs 2022 tarihli RR ve JG, C-505/20,

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 35 / 39 SAYFASI

ECLI:EU:C:2022:376 kararı, 2014/42/AB sayılı Direktif kapsamında üçüncü kişilerin etkili korunmasını destekler. Öneri, daha genel bir ulusal güvence getirir.

Teslimden önce denetime ilişkin uygulamadaki gereksinim, savcılığın maddi delillerin iadesinde saptanan ihlaller ve zamanında sonraki işlem yapılmaması hakkında 5 Temmuz 2023 tarihli resmî açıklamasıyla da desteklenir. Bu denetim tespiti, bir mahkûmiyet hükmü değildir ve kişisel ceza suçluluğunu saptamaz.

Savcının reddinin kabul edilmemesine ilişkin yargısal denetim ve tartışmalı talimatın yazarının, uygulanmasına karşı yapılan itirazı incelemesinin yasaklanması, çatışma durumunda kendi işlemini denetlemeyi sınırlar. Diğer savcı, mahkeme tarafından ismen seçilmeksizin, kanuni usulle belirlenir. Daha önce yapılmış işlemler kendiliğinden geçersiz kılınmaz ve ihbar yapılması kendiliğinden ret doğurmaz. Bir soruşturma makamının görevden alınmasının gerekçelendirilmesi ve hukuka aykırı talimata itiraz hakkı, soruşturmanın anayasal sevk ve idaresini korurken müdahaleyi denetlenebilir kılar.

Başsavcıya ilişkin özel usule, kısa bir sevk süresi, hareketlerin kaydı ve yetkilere göre sınırlandırılmış erişim eklenir. Yalnızca resmî görev sıfatı, ilgili yöneticiye ilişkin materyale erişim sağlamaz. Denetleyen savcının eş zamanlı belirlenmesi ve 5 Haziran 2026'dan beri yürürlükte olan, sona erdirmeye ve durdurmanın resen yargısal denetimi dikkate alınır; bu güvenceler eksikmiş gibi sunulmaz veya tekrarlanmaz. Yeni 411r. maddenin 10. fıkrası, soruşturmanın devamının savcılıktaki olağan idari yöneticiye bağlı olmaması için, 234. maddenin 3. fıkrasındaki idari yönetici yetkisini açıkça özel denetleyen savcıya verir. 234. maddenin 4., 6. ve 12-14. fıkralarındaki bağlantılı güvenceler de uygulanır. Özel Bölümdeki bağımsız belirleme ve yargısal ret korunur. Bu özel mekanizmanın Anayasa'ya uygunluğu, 10/2023 sayılı Anayasa Davasında verilen 26 Temmuz 2024 tarihli 14 sayılı Kararla doğrulanmıştır; öneri, ceza takibi görevinin anayasal sahibini değiştirmeden mekanizmanın görevlerinin yerine getirilmesini düzenler.

Soruşturma materyalinin açıklanması, gereklilik ve orantılılık hakkında yazılı değerlendirmeye tabidir. Hızlı yargısal koruma, bağımsız medyaya sansür uygulamaksızın, hukuka aykırı bir yayının resmî kanaldan kaldırılmasına veya usulî sıfatın açıklığa kavuşturulmasına olanak tanır. 198. maddenin 1. fıkrasındaki açıklamaya ilişkin özel yasağın tamamı korunur. Hukuki dayanak; masumiyet karinesi, (AB) 2016/343 sayılı Direktifin 4. ve 10. maddeleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6. maddesi § 2 hükmüdür.

3. Uygulama için gerekli mali ve diğer kaynaklar

Uygulama; ifade alma odalarında ve duruşma salonlarında kayıt donanımı, güvenli saklama ve yedekleme, teknik bakım, erişim denetimi, kopya sağlama ve eğitim için başlangıç yatırımı ve sürekli gider gerektirir. Adli yardım, bilirkişi delillerinin denetlenebilirliği ve ek yargısal usullerin idaresi için finansman gerekir. Duruşmaların zorunlu ses kaydı, bütün durumlarda görüntü kaydına göre daha sınırlı bir teknik önlemdir.

Ret kararlarının genişletilmiş denetimi, durdurulmuş dosyaların ve tutmanın periyodik denetimi, ret taleplerinin ayrı bir heyetçe karara bağlanması ve mahkûmiyet sonrası incelemeler iş yükünü artırır. Gerekli hâkim ve savcı kadroları, destek personeli, nöbet düzeni ve Yüksek Temyiz Mahkemesinin yeni yetkileri kullanma kapasitesi değerlendirilmelidir. Giderlerin bir kısmı, daha az sayıda tekrarlanan

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 36 / 39 SAYFASI

usul işlemleriyle dengelenebilir; ancak bu tasarrufların kesin veya yeterli olduğu önceden varsayılmaz.

Finansman, bütçe özerkliğine saygı gösterilerek, yargı bütçesi ve adli yardım bütçesi dâhil yetkili makamların bütçelerinde sağlanmalıdır. Teknik yükümlülüklerle ilişkin hazırlık süresi, envanter çıkarılmasına, kamu alımlarına, sistem testlerine ve eğitime olanak tanır. Sağlanan elektronik erişim için ücret getirilmez ve zorunlu kayıt giderleri suç isnat edilen kişiye bireysel olarak yüklenmez.

Güvenilir bir maliyet tahmini; inceleme dosyalarının, ret kararlarının, durdurulmuş davaların, duruşmaların, ifade alma işlemlerinin ve mekânların sayısı, kayıtların süresi ve saklama süresi ile mevcut altyapı ve insan kaynakları hakkında kurumsal veri gerektirir. Bu veriler olmadan ne somut bir bütçe tutarı ne de mali etkinin bulunmadığı savı temellendirilebilir. Öneri kabul edilirse yetkili makam, kanun taslağını yasama sürecine sunmadan önce, ilgili bütçe yöneticilerinin katılımıyla maliyet tahmini ve organizasyon planı hazırlamalıdır.

Organizasyon planı, ilk yatırımı yıllık giderlerden ayırmalıdır. Gereken ek kapasite, makamlara ve yargı çevrelerine göre ayrılarak, beklenen muhakeme sayısı, ortalama hazırlık ve karar süresi ve mevcut fiilî çalışma kaynakları temelinde değerlendirilmelidir. Kayıtlar için yıllık hacim, saklama süresi, yedek kopyalar ve güvenli erişim maliyeti hesaplanmalı; bakım, eğitim ve adli yardım ayrı değerlendirilmelidir. Altı aylık hazırlık süresi, sırasıyla envanter ve bütçe planlamasını, teknik kuralların kabulünü ve gerekli donanımın teminini, ardından testleri ve eğitimi gerektirir. Bu sürenin yeterliliği, kanunun kabulünden önce yetkili makamların verileriyle doğrulanmalıdır. Nesnel yetersizlik saptanırsa süre, güvenceler alt düzenleyici işlemlerle ertelenmeksizin, doğrudan Kanun'la değiştirilmelidir.

4. Beklenen sonuçlar

Suç ihbarları hakkında daha erken ve gerekçeli kararlar, materyale fiilî erişim, yerine getirilmemiş mahkeme talimatları içeren tekrarlanan işlemlerin azalması ve durdurma nedenleri ortadan kalktığına zamanında yeniden başlatma beklenmektedir. Materyalin ve kayıtların izlenebilirliği, hem dayanaksız isnatların sona erdirilmesini hem de temelli isnatların ispatlanmasını destekler. Ret talepleri hakkında bağımsız karar verilmesi ve üst yargı derecelerince esaslı denetim, nesnel olmayan karar verme riskini azaltır.

Sonuçlar; karar süreleri, kaldırılan ret ve sona erdirmeye kararlarının sayısı ve nedenleri, mahkeme talimatlarına uyum, durdurma süresi, erişimin zamanında sağlanması, eksik kayıtlar, kabul edilen yazılı tutanak düzeltmeleri ve makul süre koşulunun ihlalleri üzerinden değerlendirilmelidir. Mahkûmiyet veya beraat sayısı tek başına kalite ya da kötüye kullanma göstergesi değildir. Değerlendirmede, yeni güvencelerin iş yükü ve maliyetleriyle birlikte işlemlerin gerekçe yeterliliği, hukuka uygunluğu ve kalıcılığı dikkate alınmalıdır. Sonraki değerlendirme için karşılaştırılabilir bir başlangıç düzeyi belirlenmeli, uygulamanın ilk tam yılı izlenmeli ve iki yıllık veri biriktikten sonra gözden geçirme yapılmalıdır. Kaldırılan işlemler, yalnızca tek başına bir sayı olarak değil,

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 37 / 39 SAYFASI

ihlalin türüne göre ve denetlenen toplam işlem sayısı ile ilişkili olarak ele alınmalıdır. Göstergeler, mahkûmiyet, sona erdirmeye veya disiplin cezası kotaları olarak kullanılmamalıdır.

5. Avrupa Birliği hukukuna ve uluslararası yükümlülüklerle uygunluk

Anayasal dayanak, Anayasa'nın 30., 31., 56., 117., 121., 122., 127. ve 132. maddeleridir. Öneriler; bağımsız ve tarafsız mahkeme, eşitlik ve çelişmeli muhakeme, gerçeğin ortaya çıkarılması ve gerekçeli karar koşullarını somutlaştırır. Mahkeme talimatları suçluluğu belirleyemez, suç isnadında savcının yerini alamaz veya mahkûmiyet gerektiremez. Mahkemenin bir işlemi kaldırması, farklı bir yorum veya bir tarafın görüş ayrılığı tek başına bir yargı mensubunun ceza sorumluluğu nedenlerini ortaya koymaz. 132. maddenin 1. fıkrasındaki anayasal koruma korunur; öngörülen Teftiş Kuruluna sevk, bu kurula vicdani kanaat üzerinde kanun yolu denetimi yetkisi vermez.

Temel Haklar Şartı'nın 51. maddesinin kapsamı içinde taslak, 47. ve 48. maddeler ile 50. maddedeki korumayı geliştirir. Bilgilendirmeye ilişkin 2012/13/AB sayılı Direktif, avukata erişime ilişkin 2013/48/AB sayılı Direktif, masumiyet karinesine ilişkin (AB) 2016/343 sayılı Direktif, çocuklara yönelik güvencelere ilişkin (AB) 2016/800 sayılı Direktif ve adli yardıma ilişkin (AB) 2016/1919 sayılı Direktif önem taşır. Erişim sınırlamaları somuttur ve denetime tabidir; tutmaya itiraz için esaslı materyal hızla sağlanır. Savunmanın etkili biçimde itiraz edemediği materyale dayanılarak mahkûmiyete izin verilmez.

11. maddesi dâhil 2012/29/AB sayılı Direktif, mağdurun bilgi alma ve ceza takibine devam etmeme kararını denetleme hakkı bakımından önem taşır. Taslak, gerekçe, erişim, süreler ve bağımsız denetime ilişkin daha somut ulusal güvenceler getirir. Bunlar, mağdura delillerden bağımsız olarak mahkûmiyet talep etme hakkı yaratmaz. Bilginin işlenmesi ve sağlanmasında, tanıklar, çocuklar ve gizli bilgi korunarak, (AB) 2016/680 sayılı Direktif ve buna karşılık gelen ulusal çerçeve uygulanır. Kayıtlar ve siciller sınırsız biçimde kamuya açık hâle gelmez.

Avrupa Savcılığının yetkileri, (AB) 2017/1939 sayılı Tüzüğe uygun olarak korunur. Öngörülen ulusal yargısal denetim, bu Tüzüğün 42. maddesinin uygulanabilir sınırları içinde yürütülür. Avrupa Savcısı ve Avrupa Görevlendirilmiş Savcılar üzerinde ulusal hiyerarşik savcılık denetimi veya özel yetkilerin yerine geçen ulusal idari yeniden atama getirilmez. Başsavcının veya yardımcısının işlediği suçların soruşturulmasına ilişkin özel usul de korunur.

Değişiklikler, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3., 5., 6. ve 13. maddelerindeki güvenceleri geliştirir ve Sözleşme'nin koruduğu hakların ihlallerini soruşturma konusundaki usulî yükümlülüklerin etkili yerine getirilmesini destekler. İşkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye ilişkin mutlak yasak, isnadın ağırlığına bağlı değildir. Avukata erken erişim, Büyük Dairenin 36391/02 sayılı başvuru hakkında 27 Kasım 2008 tarihli kararının § 63'ündeki ilkeyle uyumludur. İlk yargısal karardan itibaren tutma için ilgili ve yeterli nedenlerin gerekliliği, Büyük Dairenin 23755/07 sayılı başvuru hakkında 5 Temmuz 2016 tarihli kararının § 102'sinde açıklığa kavuşturulmuştur. Öngörülen somut süreler ve yasaklar, bu ilkelerin uygulamada hayata geçirilmesi için ulusal yasama güvenceleridir.

Yargılamanın yenilenmesi ve olağanüstü kaldırma, Sözleşme'ye ek 7 No.lu Protokolün 4. maddesiyle eşgüdümüne kavuşturulur. Aynı fiil nedeniyle yeniden ceza takibi yasağının uygulandığı hâllerde kesinlik,

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 38 / 39 SAYFASI

ancak izin verilen yeni veya sonradan ortaya çıkarılan olgular ya da sonucu etkileyebilecek temel bir sakatlık nedeniyle aşılabılır. Önceden bilinen delillerin yalnızca farklı değerlendirilmesi yeterli değildir. Beraat etmiş bir kişiyi sınırsız biçimde tekrar tekrar takip etmeden, haksız mahkûmiyeti gidermek için olanak sağlanır. İlk muhakemeye katılan bir kişinin işlediği saptanmış suç, ilk isnat bakımından suçluluğu önceden belirlemez. Bu yaklaşım, Büyük Dairenin 54012/10 sayılı başvuru hakkında 8 Temmuz 2019 tarihli Mihalache kararının §§ 115-126 ve 130-137'sindeki ayrımları izler: olağan denetimin açık sınırları, kararın kesinliği ve kişinin aleyhine olağanüstü yargılamanın yenilenmesi için ayrı, sıkı koşullar.

Bu taslak ve gerekçesi, Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca bir öneri niteliğindedir. Daha sonra bir kanun taslağı geliştirilip yasama sürecine sunulurken yetkili makamlar, uygulanabilir etki değerlendirmesini, kamu istişarelerini, mali kaynağın sağlanmasını ve gerekli eşgüdümü gerçekleştirir. Belirtilen güvenceler, CMK'nin korunan temel ilkeleri ve özel usulleriyle birlikte uygulanmalıdır.

Mevzuat kaynakları ve içtihat

1. [Ceza Muhakemesi Kanunu - Adalet Bakanlığı.](#)
2. [Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası - Adalet Bakanlığı.](#)
3. [Yargı Sistemi Kanunu - Adalet Bakanlığı.](#)
4. [Normatif Düzenlemeler Kanunu - Adalet Bakanlığı.](#)
5. [Adli Yardım Kanunu - Adalet Bakanlığı.](#)
6. [Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve protokoller - resmî metin.](#)
7. [Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı.](#)
8. [2012/13/AB sayılı Direktif - bilgi edinme hakkı.](#)
9. [2013/48/AB sayılı Direktif - avukata erişim.](#)
10. [\(AB\) 2016/343 sayılı Direktif - masumiyet karinesi.](#)
11. [\(AB\) 2016/800 sayılı Direktif - çocuklar için usul güvenceleri.](#)
12. [\(AB\) 2016/1919 sayılı Direktif - adli yardım.](#)
13. [2012/29/AB sayılı Direktif - mağdur hakları.](#)
14. [\(AB\) 2016/680 sayılı Direktif - kişisel verilerin korunması.](#)
15. [\(AB\) 2017/1939 sayılı Tüzük - Avrupa Savcılığı.](#)
16. [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Büyük Daire, 27 Kasım 2008 tarihli karar, 36391/02 sayılı başvuru.](#)
17. [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Büyük Daire, 5 Temmuz 2016 tarihli karar, 23755/07 sayılı başvuru.](#)
18. [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi - 7 No.lu Protokolün 4. maddesine ilişkin Rehber, 28 Şubat 2026'da güncellenmiştir, §§ 67-77.](#)

25 Eylül 2026 tarihli inceleme için ek kaynaklar:

1. [ABAD, RR ve JG, C-505/20, 12 Mayıs 2022 tarihli karar.](#)
2. [Bulgaristan Cumhuriyeti Savcılığı, 2020'de yapılan denetime ilişkin 5 Temmuz 2023 tarihli açıklama.](#)
3. [Anayasa Mahkemesi, 10/2023 sayılı Anayasa Davasında 26 Temmuz 2024 tarihli 14 sayılı Karar, 9 Ağustos 2024 tarihli 67 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.](#)
4. [Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 1545. toplantı, S.Z. ve Kolevi dava gruplarında 4 Aralık 2025 tarihli karar: notlar ve karar, yayımlanmış gayriresmî Bulgarca çeviri.](#)
5. [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Büyük Daire, Mihalache, 8 Temmuz 2019 tarihli karar, 54012/10 sayılı başvuru, §§ 115-126 ve 130-137.](#)

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 39 / 39 SAYFASI

Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca öneriyi hazırlayan ve sunan:

Avukat Marian Georgiev Ivanov

Sofya Barosu, bireysel avukat sicil numarası 1800713910

E-posta: ivanov.bg.sf@gmail.com

25 Eylül 2026

Nitelikli elektronik imza: